

BRASSÓI LAPOK

TELEFON-INTERURBAN: Szerkesztőség és kiadóhivatal 1-77 és 82 szám

POLITIKAI NAPILAP
Főszerkesztő: SZELE BÉLA dr.

Szerkesztőség * Kiadóhivatal * Nyomda
BRASSÓ, KAPU-UTCA 56-58 szám

Csunya tréfa, vagy szomorú tehetelessnesség?

Törvényt készített a kormány az álláshalmazás ellen és közben vígan halmozza az állásokat. Egy bukaresti lap állítása szerint rövid pár hónap alatt több, mint háromezer új tisztviselőt állított be. Ami bizony súlyos következtetés és egyben súlyos tékozlás, kivált azzal a takarékosági programmal szemben, amely megnyitotta a köztisztviselők bélistáját és megteremtette a tisztviselők — szegény áldozatok — állományi taksáját.

Hogy mire kelljenek ezek az új állások? Bizonyára a söhivatal számára, vagy előkészítésül amaz állami monopóliumok részére, melyeket — a külföldi kölcsön székere kátyuba rekedvén — a szeszből és a cukorból akar teremteni a monopólizált státusbőlcsesség.

Háromezer új állás! De, hisz ez lehetetlen. Ekkora ellenmondást még ettől az ellenmondásokban rekordot csináló kormánytól sem tételezhetünk fel. Még három új állás is bűn ma, amikor törvény nélkül egyetlen új állást sem volna szabad már teremteni.

Elbocsátani, széinek eresztetni, kenyérüktől kegyetlenül megfosztani egy sereg embert, az már egészen más, az már magasabb állami és kormányzati cselekedet és nem áll ellentétben a költségvetési törvény betűjével s a takarékoság paragrafusokba foglalt elvével. Hatszáz rendőri állást szüntet meg egyszerre a kormány. Formailag nem bocsát el senkit, de lényegben hatszáz egzisztenciának csavarja ki a nyakát. És éppen a rendőrség rendjét és létszámát éri ez a katasztrófa, az egyetlen intézményt, amelyet, lévén a közrend nálunk a legtekélyesebb, még új állások segítségével is erősíteni kellene.

Minden leépítés helyett felépítés, ez az, ami egyedül vezetne el a pénzügyi egyensúlyhoz. A felépítés rendben, kötelességekben, munkában, jogban, tisztességben, emberi szabadságban.

Ha a kormány nem teremtené háromezer új állást és nem szüntetne meg hatszáz rendőrségi állást, hanem az egyetlen feladatát és problémáját oldaná meg. Románia ezenvedő népének megváltását a nyomortól és zavaroktól, s vele megelőzését a csibuta generálnak, az általános felfordulásnak, mely a mai rendszer nyomán egész közelítünket fenyegeti.

A tehetelessnesség tragédiája

Szigoru megtorlást ígér a kormány a Dimineata szerkesztője ellen elkövetett gyilkos merénylettel, s a mögötte kavargó anarchista üzemekkel szemben.

Hasonló esetekben — és sajnos ezeknek a száma már igen nagy — szintén hangzottak nagyhangú ígéretek, s az eredmény mindig újabb zavar, újabb gonoszított volt.

Nyilván, hogy a kormány el volt szánva a cselekvésre, de az erős kéz mindannyiszor, valamely titkos szuggeszció hatása alatt, lehangyaltott, tétlenné, tehetelessnessé simult.

Ugyanazok az emberek, s ugyanazok a szervezetek, melyek Románia közéletét, s közéleti szerepvivőit állandó izgalomban és nyugtalan-ságban tartják, ma is élnek és virulnak.

A hatalom tekintélye vagy a tekintély hatalma ma néhány magáról és kötelességeiről megfellekedett diák és lelkes kezében, mint ahogy a francia forradalom küszöbén a királyi hatalom néhány törvényszolga kezében volt.

Lehet-e ilyen körülmények közt remélnünk, hogy az a szigorú megtorlás, amit a kormány ígér, hamarosan be fog következni. Azaz nem is megtorlás, ami lényegtelen, még ha statáris eljárásban nyilvánulna is, hanem a dolgok mélyére ható, a leggondosabb intézkedésekkel körülbástyázott rendszerváltozás, mely csirájában fojt el minden forradalmi megmozdulást.

A derék Socor, akinek tolla annyi bölcs idéit, nemes kezdeményezést, gazdag értékű elhatározást produkált, mártírja a kormányzat tehetelessnességének. És az az ország is, mely évtizedek óta hiába várja és követeli a jognak és rendnek uralmát.

ÚJÉVRE ÁLTALÁNOS SZTRÁJK FENYEGET ANGLIÁBAN

Délwalesben szén-, Lancashirében szövőipari sztrájk van kitörőben

London, december 31. Anglia, amelyet, az összes államok közül, talán a leggyakrabban fenyegetnek a munkabeszüntetések válságai, ezúttal ismét olyan nagyszabású sztrájk előtt áll, amely, ha kitör, egyike lesz az utóbbi évek legnagyobb munkakonfliktusainak.

Ebben a pillanatban a helyzet az, hogy Délwalesben a szénstrájk elkerülhetetlennek látszik. Ilyen módon újévtől kezdve százötvenháromezerrel növekedne a munkanélküliek száma.

A ma reggeli lapok közlik Cook szakszervezeti titkár nyilatkozatát. — Cook kijelenti, hogy a helyzet olyan súlyos, hogy már rosszabb nem is lehet. Minden jel arra mutat, hogy csütörtökön, újév napján, a szénstrájk

kot proklamálni fogják egész Délwalesben, amely tudvalevőleg Anglia legdélebbre fekvő területe.

Számolnak azzal, hogy a délwalesi sztrájk áttérjed egész Angliára, még pedig nemcsak a széniparban, hanem a többi iparágakban is. Így a gyapot- és szövőiparban járó ötödikére várják a sztrájk proklamálását, mindenképp Lancashirében. Itt azzal indokolják a sztrájk elkerülhetetlenségét, hogy a gyárosok új szövőgépeket állítottak be, amelyek több orsóval dolgoznak, viszont a munkabéremelésről ugyanakkor hallani sem akarnak.

A sztrájkveszély egész Angliában a tetőpontján van. Minden pillanatban várják, hogy a kormány valamilyen rendkívüli intézkedéssel közbelép.

Megingott a spanyol kormány helyzete

Márciusra kiírják az új választásokat

Madrid, december 31.

A spanyol forradalom hullámai még most sem csendesedtek el és a Berenguer-kormány azokat a köztársasági érzelmi politikusokat is őrizetbe véteti, akik eddig a Franco őrnagy által megrendezett felkelés leverése után szabadlábban maradtak.

Tegnap Solart, a spanyol köztársasági mozgalom egyik ismert vezérét, Riqueleme tábornokot és egy magasrangú katonatisztet vették őrizetbe. A három letartóztatás híre a spanyol fővárosban rendkívüli feltűnést keltett, annál is inkább, mert Riqueleme tábornokot a spanyol hadsereg egyik legkiválóbb vezérkari tisztjének ismerték. A tábornok letartóztatását maga Alfonz király és Berenguer miniszterelnök személyes utasítására hajtották végre.

A levert forradalom vezére, Mello Franco őrnagy, tegnap Antwerpenbe érkezett és ottan újból nyilatkozott az újságírók előtt. Nyilatkozatában leszögezte, hogy Spanyolországban a köztársasági gondolatot nem lehet megfojtani, mert azt olyan nagy elmék

képviselik, akik minden nehézségen keresztül is győzelemhez juttatják.

Annak ellenére, hogy a spanyol kormány nagy lendülettel igyekezik a köztársasági propagandának végét vetni, a Berenguer-kabinet napjai mégis számlálva vannak. Maga Berenguer miniszterelnök

jelentette ki a sajtó képviselőinek, hogy a kormány március 1. és 15-ike között megtartja az új választásokat.

A spanyol politikai pártok, amelyek Primo de Rivera diktatúrája óta az alkotmányos életben semmiféle szerepet nem játszottak, most a választások kiroadásának hangulatában új rezsimit szeretnének látni a Berenguer-kormány helyett, amely nagyjában a Rivera-féle rezsimnek egyenes folytatója volt. Romamonez gróf.

A spanyol liberális párt vezére, kihallgatáson jelent meg Alfonz király előtt, akit arra kért, hogy a választások levezetésére a Berenguer-kormány helyét adja át egy koalíciós kormánynak.

Svédországban készen áll a szovjetkormány névsora

Az egyik stockholmi lap szenzációs leleplezéseket közöl a svédországi földalatti szovjet-propaganda eredményeiről

Stockholm, december 31.

A Tindisgen című stockholmi lap legutolsó száma megdöbbentő részleteket közöl arról, hogy a Szovjet földalatti propaganda-munkájával mennyire aláaknázták az egész Svédországot. A lap leleplezései annál nagyobb izgalmat és feltűnést keltettek, mert a cikk írója kijelentette, hogy a svédországi bolsevista aknamunka részleteit és eredményeit szükség esetén okmányokkal és hiteles bizonyítékokkal is hajlandó igazolni.

A Tindisgen leleplezései szerint a szovjet észrevétlen és zajtalan propagandájának következményeképpen a bolsevizmus svédországi ügynökei minden vállalatot, üzemet és szervezetet már hatalmukban tartanak s csak az adott jelre várnak, hogy az általános kommunista forradalmat megrendezzék a királyság megbuktatására.

A lap tudósítója meggyőződött arról, hogy a bolsevizmus ügynökei a lehető legaprólékosabb részletességgel kidolgozták Stockholm elfoglalásának terveit. A terv annyira gondos és stratégiaiilag annyira tökéletes, hogy a svéd fővárost forradalom esetén a külvilágtól — a teljes kapitulációig — légmentesen elzárhatnák. Megvan már az a szervezet is, amelyik ezt a tervet az adott pillanatban valóra is válthatja.

A Tindisgen tudósítója azzal végzi szenzációs leleplezéseit, hogy a svédországi bolsevista forradalom már a közel jövőben esedékes és a proletár diktatúra kiküldetésének nem is igen lesznek súlyosabb akadályai, annyira tökéletes és jól kiépített a svéd bolsevista szervezet. Erre az eshetőségre már a bolsevisták is számítanak, mert készen áll a népbiztosok névsora, akik az uralomtól megfosztott kormánytagjai helyett átveszik az uralmat.

Hasidjós Messiás

Eppen öt esztendeje annak, hogy először olvastam róla. Csak annyit és nem többet, hogy — ő az új Messiás.

Most azt olvasom és olvassuk róla mindnyájan, hogy — fáj a hasa.

Fáj a hasa. Benne a görös. A csikarás. A hasragás. A kólíka.

Emiatt nem ad autogrammot. Emiatt nem fogadja a híveit. Emiatt néhány nappal elhalasztja előadását, azt a kis modern, huszadik századbeli hegyibeszédet. És a jó kis hasidjós miatt nem engedheti maga elé a fotóriportereket, az újságírókat és a hivatalos fényképeszeket.

Neve: Jiddu Krisnamurti.

Életkora: 33 esztendő.

Foglalkozása: —

Londonban szabott, echt angol szövethől készült ruhákat visel. A lábait előkelő francia félcipőkbe bujtatja.

Láttam a fényképeit. Szuggesztív férfiszépség. Megérttem a nőket, akik a tiszteletreméltó kora Anny Besanttól kezdve a lipótvárosi hisztérikáig rajonganak érte és ellenállhatatlan kényszerrel éreznék megcsókolni a lábnymát (legalább ennyit).

Nem született annak, mégis Messiás lett belőle. Mint ahogy némely földi lényből inas, majd felszabadult mester lesz. És járja itt a világot, országról-országra, fővárosról-fővárosra, cipelve gazdag és választékos garderobját, ellenállhatatlan mosolyát, ragyogó fogorát és valami ugynevezett új evangélium transcedens tantételeit.

Olyan időben nyitotta szóra szépen ivelt ajkait, amikor az effélének nagyszerű konjunkturája volt. Különösen itt Európában. A békeangyal szárnyaságése után valóban nagy szükség is volt valakire, aki megpatinásodott hittételek helyett mondott egy kis nesze semmi fogd meg jól prédikációt egy kis világnézeti tutti-fruttit. Hogy Buddha és Krisztus annak idején sokkal világosabban és érthetőbben elmondották már mindazt, amit az Emberért elmondandónak tartottak, a snájdig fiatalembert nem hozta egy pillanattal sem zavarba. Beszélt, amikor csak meglehetett, hiszen volt hallgatósága mindig. Tudta, vagy talán megérezte, hogy alapjában véve szóra sem kellene nyitnia fogai rekesztét, sikere volna és gombamódra szaporodnának a hívei, akik ha többet nem is, de lábnymát föltétlenül csókkal illetni szeretnék.

Most pedig — és ez nagyon lényeges — fáj a hasa neki. Cseppet sem messiaszi állapot!

Ha nekünk messiaszi svádával meg nem áldott közönséges halandóknak konfliktusunk keletkezik a tegnapi ebédrel, rendjén való dolog. Kikuráltatjuk, vagy házilag kikuruzsoljuk azt a kis csömört az összes járulékos csikarásokkal egyetemben és látunk a dolgunk után, mintha semmi sem történt volna. Egy Messiás, aki közöttünk él és valljuk be, nagyon jól él a borsos belépti díjakból, nekünk ne rontsa el a gyomrát, nekünk ne tartson diétát és ne rakasson meleg fedőt a mellénye alá. A régi próféták ilyen kompromittáló dolgot sohasem cselekedtek.

Krisnamurti most Budapesten van. Behúzódtott egy svábhegyi szállóba s ajkán anyagi mosollyal, gyomrában a bukaresti tejfől sanyarn következményeivel haladékok engedélyez a Lipótvárosnak, a sajtónak és a fényképesziparnak.

Primadonna allűr...

Forgassuk végig a világ minden szent könyveit és keressük meg azt a passzust, amelyik egy Buddháról, egy Krisztusról, egy Mohamedről csak egyetlen egy ilyen krisnamurtis gesztust felfegyverl. Hiábavaló fáradozás. Csak hogy azok valóban megvilágosodottak, Megváltók és Próféták voltak. Koruk lelkének sommázói, a jövődö lelkületének kialakítói. Az a jóképű fiatalember megszégyeníti a tízenhatodrangú fejedelemségek princeinek ostoha nagyképűségét, kenterben veri a befutott sztárok igényességét s minden szentet, hitvallót megszégyenítő szent együgyűséggel felejt el, hogy per koponya 1000 lejért, vagy az ennek megfelelő valutáért méri ki az új evangélium ígét.

Neki most fáj a hasa, és én émelegyek ettől a gyomorrontástól. En, akivel együtt milliók várnak itt Európában arra a nagy szózatra, arra a harsogó ígére, amely hozza a megváltást:

a Munkát és a Kenyeret!...

Nem a halhatatlan lélek manna táplálékát, de a porból lett és porrá lévendő földi porhüvely mindennapi falatját.

Amelyért tízmillió ember fübe harapott és elrohadt a meszes gödrökben.

Mit jön nekünk ez a Krisnamurti, ez a hisztérikus vonaglások révületében világmegváltónak kipécéztet szépfü, prédikálni lagymatag ígéseket bölcsességről, vágytalanságról. Mesterről, ösvényről és hasonló materiálisan dolgokról, amíg korog a világgyomor és a világéhségtől és a világsejénységtől dögként fordul fel a teremtés koronája.

Vagy talán csak azért járkál itt körülöttünk és

közöttünk, hogy megmutassa a legfrissebb londoni divatot, a legfinomultabb párisi cipőformákat, gyönyörű fogait azért az 1000 lejért, vagy a megfelelő értékű valutáért?

A világnak, a ráérősek, az attrakciót-várók világának azonban ez a szelid és mosolygó szélhámos is megjárja Messiásnak. Régi igazság s ezt nem a Krisnamurtiak találták ki, hogy „Mundus vult decipi, ergo decipiatur“.

A világ azt akarja, hogy becsapják, ennél fogva be is csapják!...

Az új Messiások. Akiknek néha kongva fáj a hasuk, de mindig dagadt a pénztárcájuk. Mennyire szükség van rájuk és mennyire elég volt már belőlük!...

Finta Zoltán

Averescu nem türi Ducat a liberális párt elnöki székében

Az Indreptarea összeállította Duca bünlajstromát

Bukarest, december 31.

Általános feltűnést keltett az Averescu párt hivatalos lapjában az Indreptarea mai számában megjelent páratlanul éles hangú támadás a liberális párt új elnöke ellen. Abbol a tényből, hogy az Averescu párti hivatalos csak ma szegzi le álláspontját Duca megválasztásával szemben, azt következtetik, hogy ez a lap a támadásra a hivatalos utasítást magától Averescu marsalltól kapta. Averescu hivatalosa az alábbi vádpontokban számolja össze Duca bűneit:

1. Duca volt, aki még a régenstanács idején Bratiannu Vintila háta mögött megfélemlítette a régeneket, hogy az ország forradalom

előtt áll, ha nem hívja kormányra a nemzeti-parasztpártot.

2. Duca volt az, aki a régenek ideje alatt azt a bizonyos Károlyellenes zöld füzetet meg szerkesztette, melyet aztán a liberálisok tiz-ezrével osztogattak az országban és ugyan-csak Duca volt az, aki még Károly király ha-zaérkezése után is, a liberális klubban tartott beszédében, a restauráció ellen nyilatkozott.

3. Duca már egy hónappal ezelőtt, amikor még senki sem sejtette, hogy Bratiannu Vintila ilyen tragikusan engedi át az elnöki széket — megállapodást kötött a nemzeti parasztpárt-tal a közös kollaborációra, arra az esetre, ha sikerül neki a liberális párt elnöki székébe beülni.

VENIZELOSZ
megérkezett Varsóba

A francia sajtó idegeskedik a görög miniszterelnök varsói és bécsi útja miatt

Varsó, december 31.

Venizelosz görög miniszterelnök feleségének és a görög külügyminiszterium egyik magas-rangu tisztviselőjének kíséretében kedden érkezett meg a lengyel fővárosba. A pályaudvaron lezajlott hivatalos fogadtatás után Venizelosz látogatást tett Slavek miniszterelnöknél és Zalesky külügyminiszternél, akikkel hosszas tanácskozott.

Eztére Venizelosz lengyel kollegájának, Zaleskynek volt a vendége és a tiszteletére rendezett lakomán a két diplomata kölcsönösen magasztalta a lengyel és a görög nemzetet, a két nép régi tradícióit, a lengyel-görög gazdasági kapcsolatok fejlődését s végül a nemzetközi politika kérdéseiben tanúsított békés együttműködést.

Nem divat már Amerikában a pszichoanalízis

Bécs, december 31.

Adler Alfred dr., a pszichoanalízis világhírű bécsi professzora visszatért amerikai tanulmányutjáról. — Adler, aki Freud professzor tanítványa volt, ma bizonyos vonatkozásokban mesterének ellenfelei közé tartozik. Adler többek között megalapozója a „Minderwertigkeitsgefühl“ elméletének. Amerikából való visszatérése után a B. L. bécsi szerkesztőjének alkalma volt Adler professzorral beszélgetést folytatnia, ottani benyomásairól.

Adler professzor igen érdekes megfigyeléseket közölt az amerikai szellemi életben végbement változásokról.

— A tudatlanok benyomulásának a pszichológiába, — hál' Isten — vége van. Azelőtt minden ember úgy beszélt Freudról és a pszichoanalízisről, mintha köz-napi dologról lenne szó. Ebéd közben álmokat kom-

mentáltak. A pszichoanalízisnek, illetőleg annak, a mit ez alatt elképzelték, minden dolog számára megoldást kellett volna hoznia, mindenki számára segítséget kellett volna jelentenie. Természetesen ennek csalódással kellett járnia és így azután napirendre térték felette. Hál' Isten! Most ismét magunk között vagyunk.

— Szükséges, hogy írjon rólam? — szakítja meg nyilatkozatát. — Érdeklí ez az embereket? Nem szeretem a reklámot.

Hosszas nógatásra végre folytatja:

— Igen, a tudatlanok immár magunkra hagytak bennünket. Ennek így kellett történnie, mivel egyetlen divat sem tart öt esztendőnél tovább. Most ismét mással foglalkoznak az emberek. A gazdasági depresszió, a nehéz idők az emberek figyelmét gyakorlati dolgokra irányították.

— Mi a véleménye Amerikáról?

— Amerika igen rokonszenves birodalom. Jól lehet ott dolgozni. Tudom, hogy igen sokan nem szívelelik Amerikát. Ezek túlnyomó részt olyan emberek, akiknek kint nem volt sikerük. Nagyon nehéz ugyanis Amerikában sikereket elérni. Azelőtt mindegyért lelkesedtek, ami Európából jött. Ma már kritikusabbak az emberek. Igen sok csalódásban volt részük. Legfeljebb olyasminnek előlegeznek bizalmat, ami Németországból való. A németek különleges elbánásban részesülnek Amerikában.

— Jövőre ismét visszamegy?

— Ezt még nem tudom. Tavaly 8 hónapot töltöttem ott. Az idén két hónapon át a Columbia egyetemen tartottam előadásokat. Azt akarják, hogy jövőre ismét térjek vissza. En azonban ezt bizonyos feltételekhez kötöttem. Fiatal orvosoknak a pszichoanalitikában való „trenoizásával“ szeretnék foglalkozni. A saját módszeromat akarom tanítani.

Kolozsvári Mentők készpénz sorsjátéka!

III-ik osztály huzási napja 1931 január 1-én.

a kolozsvári Primărian.

Ezen osztályon is 218 drb. készpénz nyeremény lesz kisorsolva.

Vegye meg azonnal sorsjegyét!

117 lej előzetesen beküldött összeg ellenében vidéki rendeléseket is eszközöl a Központi Sorsjegyroda Kolozsvár. Str. Memorandului 16. Telefon 8-33. — Január 1-én beérkező rendelések is postáztnak és az az-napi huzáson részt vesznek.

Sz

Monopolizálják a cukor- és szeszgyártást, hogy aztán a vasúttal együtt bérbeadhassák

Miért keresi fel Mironescu Titulescut? Bukarestben szívszorogva várják a találka eredményeit

Bukarest, december 31.

A bukaresti politikai élet előkelőségei, pártkülönbség nélkül, szinte vissza fojtott lélekzettel figyelnek a délfranciaországi kis fürdő felé, ahol Mironescu miniszterelnök, Románia londoni követével, Titulescuval találkozik. Mindenki tudja, hogy a találkozáson az összes életben fontos problémák tárgyalására kerülnek és a megbeszélések eredményétől függ nemcsak a Mironescu kormány sorsa, hanem a hónapok óta húzódó nagy külföldi kölcsön ügye is.

Titulescu a külföldi kölcsön ellen dolgozik.

Ugyátszik, hogy Mironescu elsősorban is éppen a nagy külföldi kölcsön ügyében hívta meg erre a politikai randevura Titulescut. Az bizonyos, hogy egészen rendkívüli valami az, hogyha egy miniszterelnök az ország londoni követével valamit személyesen akar tárgyalni s nem a követ az, aki hazautazik az ország fővárosába, hanem egy semleges külföldi fővárosban jön létre a találkozás. Ennek is megvan a nagyon jellemző magyarázata. Titulescu csak beteszi a lábát az országba

s máris román kormányválság-hírek keringenek egész Európában

ami rendkívüli károkat okoz különösen gazdasági téren. Ezért rendezték a találkozást Délfranciaországban.

A megbeszélést viszont már nem lehetett elhalasztani, mert

Mironescu végre tisztázni akarja azt a szerepet, melyet Titulescu a most folyó kölcsöntárgyalásokkal kapcsolatban játszik.

Titulescu egy pillanatra sem titkolta el azt a véleményét, hogy semmi értelme sincs annak, ha magántőkeektől súlyos feltételi kölcsönt vesz fel az ország. Különösen most, amikor még jobb hitelű államok is csak súlyos feltételekkel kaphatnak pénzt.

Ehelyett inkább azt tanácsolta, hogy várjunk a kölcsönre, amíg a Népszövetség ezen a téren is Románia segítségére jön. Mironescu most azt akarja tisztázni, hogy vajjon

Titulescu megelégedett-e azzal, hogy ezt az elvét leszögezte, vagy pedig nagyszerű ösztökélést adott arra használta fel, hogy az elvei ellen megindult kölcsöntárgyalásokat elgáncsolja.

Kölcsön nélkül is pénzhez juthat Románia.

Jól beavatott pénzügyi körökben úgy tudják, hogy Mironescu még a kormánynak egy egészen új tervét is meg akarja tárgyalni Titulescuval. E terv első gondolatát Söpkéz szenátor vetette fel néhány héttel ezelőtt szenátusi beszédében. Söpkéz rámutatott arra, hogy az ország könnyen elláthatja magát a szükséges tőkével, anélkül, hogy végig kellene koldulnia az összes külföldi fórumokat, ha

külföldi tőkéseknek bérbe adna különböző állami koncessziókat.

Ezt a tervet ugyátszik elvileg magáévá tette a kormány is, olyan formában, hogy egyelőre két koncessziót ajánlanának fel a külföldnek: a szesz és a cukor koncessziót. Mironescu terve szerint először a szesz és cukor ipart állami monopóliummá kellene tenni — amit egyetlen törvény megszavazásával meg lehet oldani — s aztán a cukor és szeszgyártás monopóliumát koncesszionálnák a nagy külföldi tőkének.

A fővárosi sajtó, mely már nyíltan tárgyalja a két monopólium bérbeadásának kérdését, általában helyesli a kormány terveit. A cukorgyárak milliárdokat keresnek és ha már ezen milliárdokat nem lehet a fogyasztó közönség részére megmenteni, akkor a jövedelemre, ugyanolyan erkölcsi alapon, ahogyan idáig a cukordiktátorok zsebelték be a pénzt, az állam is rá teheti a kezét. Egészen

azonos a helyzet a szeszgyáraknál, ahol a feketeszeszeselek ellen hiába küzdött az állam. A harmadik koncesszió, melyről azó

Ime: így takarékoskodnak nálunk!

Hatszáz régi tisztviselőt elbocsájtanak, háromezer újat kineveznek...

Bukarest, december 31.

A belügyminisztérium megbízta Armand Climenscu belügyi államtitkárát hogy a rendőrség megszervezéséről szóló törvényhez — melyet alig egy évvel ezelőtt szavazott meg a parlament — készítsen új módosító javaslatot. Ez új törvényjavaslatnak egyetlen célja van; az hogy a rendőrség kebeléből

minden nehézség nélkül ellehessen távolítani a béliára helyezett tisztviselőket

és rendőrségi alkalmazottakat. Tehát nem a tisztviselőknek mondanak fel hanem az állásu-

van, a CFR bérbeadása.

Mironescu tisztában van azzal, hogy ezeket a kérdéseket elsősorban Titulescuval kell megbeszélnie, mivel éppen Titulescu az, aki minden nehézség nélkül fel tudja hajszolni a külföldön azt a tőkecsoportot, mely játszi könnyedséggel tudja kifizetni azt a néhány milliárd lejt, melyet koncesszióért a kormány elérni remél.

Titulescu — a jövőbeni miniszterelnök

Az utolsó kérdés — melyről a bukaresti politikai körök információja szerint — most tárgyalás folyik Mironescu és Titulescu között: a kormányutódlás kérdése.

Scrutátor — az Adeverul politikai szerkesztője — már nem mint politikai jóslatot, hanem mint befejezett tényt szegzi le, hogy a jelenlegi parlamenti szezon befejeztével, tehát márciusban, megalakul a sokszor beharangozott koncentrációs kormány és ennek a kormánynak az elnöke: Titulescu lesz.

A koncentrációs kormány útja elől az utolsó nehézséget maga a végzet hárította el, amikor Bratianu Vintila váratlanul és annyira tragikusan végleg eltávozott és Mironescu ma már csupán azokat a módokat használja meg Titulescuval, ahogyan a jelenlegi parlament az új koncentrációs kormányt támogatni fogja. A terv — mely felett ma már vitázni sem lehet Scrutátor szerint — az, hogy a jelenlegi parlamentet nem oszlatják fel egyelőre, és ha az új kormány a parlamenttel együtt tud dolgozni, akkor még az 1932-ös költségvetést is ez a parlament fogja megszavazni.

Ezek azok a problémák, melyek megbeszélésére Mironescu találkozára hívta meg Titulescut és így már érthető, hogy Bukarestben miért várják olyan szívszorogva a találkozás eredményéről szóló híreket.

Mit akar az osztrák kormány?

Winkler Ferenc belügyminiszter nyilatkozata

Bécs, december 31.

Winkler Ferenc belügyminiszter a Schöber-blokkhoz tartozó demokratikus gazdaszövetség vezére, aki az ősz folyamán egyik vezetője volt a demokratikus középpártok harcának, a Heimwehr és a Vaugoin-Starhemberg kormány ellen, az alábbi nyilatkozatot adta a B. L. bécsi szerkesztőjének:

— Ausztria közvéleményét az utolsó esztendőben szinte kizárólag a napi politika kérdései foglalkoztatták. A belpolitikai ellentétek napról napra nagyobbak lettek. A válság 1929-ben éleződött ki legélesebben, amikor a Stresemann-kormány visszalépett és Schöber dr. hívták meg a polgári pártok a kormány élére. A nyugalom rövid periódusa után a Schöber-kormány bukása, az azt követő Vaugoin kormány megalakulása és a nemzetgyűlés feloszlása ismét kritikus heteket szereztek Ausztriának. — Csak a november 9-i választások, amelyek eredményeként a jobboldali irányzat döntő vereséget szenvedett, teremtettk meg az évek óta tartó politikai válság likvidálásának lehetőségét.

— Ennek a belpolitikai válságnak likvidálása az Ender-kormány legelső feladata. A jelenlegi kormány a politikai megértés útjára tért. Fontos gazdasági és politikai érdeke parancsolják ezt. Az országnak szüksége van a politikai pártok megegyezésére.

— Az előrehaladott idő miatt kormányunk már nem készülhetett el a költségvetéssel, ezért kénytelen volt azt a költségvetést a parlament elé terjeszteni, amelyet még a Vaugoin kormány készített. Ezzel egyidejűleg azonban bejelentette az alkotmány reformját és olyan problémák elintézésébe kezdett, amelyek nélkül Ausztria pénzügyi megerősödése lehetetlen,

kat szüntetnek meg. A tervet már annyira kidolgozták, hogy a leépítésre ítélt körülbelül hatszáz tisztviselő és rendőrségi alkalmazott fizetését a belügyminisztérium költségvetésében már csak április elsejéig irányozták elő.

Végeredményben ez ellen senkinek sem lehetne kifogása, hisz a főelv a takarékoskodás. Am a Viitorul mai számában a következő sorokat olvashatjuk: Szeptember elsejétől a karácsonyi ünnepekig háromezer tisztviselőt nevezett ki a kormány és ugyanakkor hatszáz új előléptetési dekrétum jelent meg...

Hát így takarékoskodnak nálunk az állam!

Modern fényezett

TELEHÁLÓ

Lej 26.000

Modern ebédliők érkeztek dítlából fényezve

Lej 32.000

Uriszobák

Lej 19.000-161

Ulógarnitúrák.

SZÉKELY és RÉTI

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR Rt.

Marosvásárhely, Nagyszombat.

BRASSÓ, Kolostor-utca 33.

Kedvező fizetési feltételek.

29. 273

Bukaresti olvasóink figyelmébe!

Kisérjék figyelemmel a

SUCHARD

BONBONERIE-k

Calea Victoriei 78.
Calea Grivitei 137.
Str. Brezoianu 3.

ÁRAI!

és kellemes meglepetésben lesz résztük!

17 5

Évi nyolcszáz millió kellett volna és tíz év alatt Hová lettek az utadók címén beszedett milliárdok? **összesen 700 milliót fordítottak az utak karbantartására**

Bukarest, december 31.
Hoiescu vezérigazgató, az Állami Utak autonóm intézetének vezetője ma beszámolt a rajtát előtti az intézet egyéves működéséről.
— Ha az olyan országút nem tekinthető megfelelőnek, melyen az autó legalább 50—60 kilométeres sebességgel haladhat — akkor megállapíthatom, hogy nincs az országban egyetlen megfelelő országút sem.
E bevezetés után a vezérigazgató megállapította, hogy az országutakat a háború alatt nem javították és az elmúlt tíz esztendő alatt az országban levő majdnem tízezer ki-

lóméteres országút épségbentartására csak 700 millió lej fordítottak, már pedig, ha rendben akarták volna tartani az országutakat, akkor erre a célra évenként nyolcszáz millió lejre lett volna szükség.
A vezérigazgató végül bejelentette, hogy a stabilizációs kölcsönből 500 millió lej jutott volna új utak építésére. Tényleg építettek is 216 kilométer új országutat Besszarábiában. Arról nem nyilatkozott az országutak vezérigazgatója, hogy az utadók címén tíz év alatt beszedett milliárdokkal mi történt tulajdonképpen.

Az új német 20 márkás bankjegyek a forradalmi bankótipus első fecskéinek tekinthetők

Berlin, december 31.
Karácsony előtt néhány nappal jelentek meg a németországi pénzforgalomban az új

ként jelennek meg a nyilvános forgalomban. Legérdekesebb jellemvonása a bankjegyeknek az, hogy nem történelmi és nem uralkodói nagyságok képmásait használták fel díszítő elemként, hanem a tudomány, mezőgazdaság és ipar kiválóságainak arcképeit. A már forgalomba hozott 20 márkás bankon Werner von Siemens-nek, a német nagyipar egyik legmarkánsabb uttorójának és képviselőjének arcképét láthatjuk. A bankjegy hátulso oldalát allegorikus rajz: „a munka feje” ékesíti.

Az új német bankjegyek még azért is figyelmet érdemelnek mert papírjuk rendkívül tartós, elpusztíthatatlan erősségű, a rajzok és színek harmóniája pedig olyan, hogy a bankóhamisítók nehezen tudják majd utánozni. A sorozat főbb értékei még nem kerül-

tek ki a birodalmi pénzverő intézet műhelyeiből, de rövidesen azok is követik a Werner von Siemens halhatatlanná tevő 20 márkásokat.

20 márkás bankjegyek. A német kormány már régebben elhatározta az új bankjegysorozat kibocsátását és a 20 márkások az új, sok tekintetben forradalmi bankótipus első fecskéi.

Gyűlnek a népszámlálási visszaélések

Nagyváradon a magyar zsidók nem nevezhették magukat magyaroknak

Nagyvárad, december 31.

A népszámlálás körül, amint várható volt, súlyos terror uralkodott. A népszámlálási biztosok előzetes kioktatást nyertek, hogy „nemzeti öntudattal” végezzék kötelességüket.

A nemzeti öntudat szólama alatt az a félig titkos utasítás húzódott meg, hogy a magyar zsidóságot le kell terrorizálni.

A népszámlálók, akik kivétel nélkül román fiatal emberek voltak, legnagyobb szíjjal, így is jártak el.

Az egyik kereskedőre ráijesztettek, hogy a sziguranára viszik azonnal, ha nemzeti szíjjal látogat meg.

Ott, ahol kevésbé intelligens lakóssal állottak szemben, aki nem tudott a románnyelvű népszámlá-

lólappal elbábelődni, minden további nélkül románnak, vagy legjobb esetben zsidónak írták be az egész családot. Annak ellenére, hogy magyaroknak vallották magukat.

De nemcsak a szegényebb és tapasztalatlanabb elemeknél jártak így el, egy ügyvédnek azt mondták, hogy jegyzőkönyvet vesznek fel, mert hamis deklarációt tett, zsidó léteire magyarnak vallotta magát.

— Tessék, válaszolta nyugodtan az ügyvéd, kérem, csak vegyék fel nyugodtan a jegyzőkönyvet.

Persze, a jegyzőkönyv felvétel hókusz-pókusza elmaradt: másutt azonban, a kevesebb jártassággal bírók rémülten egyeztek bele, hogy akár tatároknak is beírhatják őket. Találékonyasággal a magyar zsidó lakosság megvezetésében a népszámlálási biztos urak nem mentek a szomszédokba. Egy uriaszonyra így riváltak rá:

— Nagysád már kikeresztelkedett? Hogy meri magát magyarnak vallani, amikor zsidó?

— Csak a vallásom az, hangzott a felelet, de mi magyarok voltunk, vagyunk és leszünk.

A válasz azonban hiábavaló volt, csak zsidónak írták be őket. A keresztény magyar családoknál is megtörtént, hogy ha német, vagy tót nevük volt, idegen nemzetiségűnek írták be és nem magyarnak.

Nagyváradon különben napokkal december 29 előtt kezdtek meg a népszámlálást és még ma sem fejezték be teljesen. Így tehát a 30 millió költséggel elkészített statisztikának kétes értéke lesz.

WIMPASSING

Hó- és sárcipők

Szebbnél szebb divatosabb formában. Árban és minőségben mindent felülmúl.

Valódi WIMPASSING-cipő csakis lenti csillagvédőjeggyel.

Nagybani eladás: PALMA-KAUCSUK R. T. TEMESVÁR.

Előretör Rothermere pártja

London, december 31.

Politikai körökben nagy izgalommal tárgyalják a lord Rothermere és Sir Masely vezetése alatt álló Young-Movement párt élénk agitációját és előretörését. Az új párt főleg az ifjúságot igyekszik maga mellé gyűjteni, a melynek aspirációit magáévá tette. A háború utáni, lövészárókbeli fiatalság erős hátvédjét képezi az új pártnak. Lord Rothermere természetesen a párt programjába illesztette a békerevizitót is.

Baldwin, a liberális párt vezére, újévkor nagyszabású beszédet szándékozik mondani, a melyben ki fogja jelenteni, hogy a MacDonald kormány napjai meg vannak számlálva és bukása az újév első negyedében feltétlenül várható.

Csak a magyarok hiányoznak a bukaresti Magyar Színház előadásairól

Elnémul a magyar színház Bukarestben, ha nem lesz nagyobb az érdeklődés

Bukarest, december 31.

Kovács Imre, a Bukaresti Magyar Színház igazgatója, híven kitűzött programjához, egyenként mutatja be a fővárosi magyaroknak, a klasszikus magyar színműveket. Tegnap este Szigeti József „Rang és Mód”-ját adták elő Kovács Imre igazgatóval a darab főszerepében. A társulat tagjai, az igazgatóval az élükön, olyan előadást produkált, mellyel becsületet szereztek a magyar színészetnek, a magyar kultúrának, Románia fővárosában.

A nézőtér megfigyelhetünk több román színészt román író, miniszteriumi tisztviselőket és éppen ezek voltak, akik a legelőkelőbb tapsoltak a magyar színészeknek. A magyar színház magyar előadásáról csupán — a bukaresti magyarok hiányoztak. A színház nézőtere napok óta valóságos kong az ürességtől. Kovács Imre igazgató kijelentette, hogy ha ennyire nem számíthat a bukaresti magyarság támogatására, akkor kénytelen lesz bezárni a színházat.

Szilveszteri mulatság

a brassói iparegylet (Gewerbeverein) nagytermében cigányzenével. Asztalok előre lefoglalhatók.

Az erdélyi ügyvédi kar egységesen követeli

az igazságszolgáltatás sürgős reformját

**A kolozsvári ügyvédi kamara indította meg az akciót,
amelyhez csatlakoznak az összes erdélyi kamarák**

Brassó, december 31.

Az erdélyi ügyvédi kar évek óta szinte szakadatlan küzdelmet folytat jogszolgáltatásunk fogyatékosainak kiküszöbölése érdekében. Rengeteg súlyos hiba, fogyatékoság, akadály gátolja Románia igazságszolgáltatásának egészséges vérkeringését és az ennek következtében fennálló zsidóságot nem csak az ügyvédek érzik meg, nemcsak az ország igazságot kereső polgárai színylik meg, de a külföldi vállalkozó szellemre is ráfekszik ez az ernyedtség.

A külföld, az annyira áhitott külföldi tőke, közömbössége talán legelsősorban az igazságszolgáltatás fogyatékoságaira vezethető vissza. És, ha elgondoljuk, hogy az igazságszolgáltatás gyorsasága, precíz volta mennyire befolyásolja egy ország minden életfunkcióját — kezdve a korrupció letörésétől, a peres ügyek gyors lebonyolításától, — akkor tisztában leszünk azzal, hogy a belföldi igazságszolgáltatás milyensége tényleg súlyosan befolyásolja a külföldi tőke elhelyezkedését, — a belföldi tőke és általában a kereskedelmi és gazdasági élet egészséges funkciójáról nem is beszélve.

Mindezeket dr. Giurgiu János, az ország-szerte ismert kolozsvári kriminalista sorolja fel. Lendületesen, nekihevílve beszél, mintha most is a bíróság előtt állana és a bírakat akar-ná meggyőzni arról az igazságról, amelyet nem csak ő, de vele együtt valamennyi erdélyi ügyvéd hirdet. Arról van szó, hogy a kolozsvári ügyvédi kamara kezdeményezésére Erdély valamennyi kamarája új, erőlyes akciót indított az igazságügy gyors megformálása érdekében.

Eddig ugyanis minden komoly kezdeményezés megfulladt az ígéretések és a halogatás posványában. Huza-vonák, komolytalan gesztusok, lazálásnak nevezhető „tevékenység” jellemzik az erdélyi ügyvédek küzdelmeinek hiábavalóságát.

A közelmúlt napokban történt, — mondja Giurgiu dr., — hogy a kolozsvári ügyvédi kamara rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen a dolgok alapos megvitatása után elhatároztuk, hogy memorandumot készítünk, amely részletesen tárgyalja a romániai jogszolgáltatás fogyatékoságait. A hibákra való rámutatás már magában foglalja a korrigálás lehetőségét. A hibák eltörlése pedig, már egymagában véve is, lényeges megkönnyebbülést jelentene.

A kolozsvári kamara azonban nem állott meg fele uton. Felszólította az ország összes kamaráit, hogy csatlakozzanak a memorandumhoz s a vidéki memorandumok egyeztetése után az ügyvédszövetség egységes memorandumot fog készíteni, amelyet azután át-nyújtanak Voicu-Nitescu igazságügyminiszternek.

A kolozsvári kamara memoranduma a hibák egész sorozatát fogja felsorolni. Legelsősorban az ügyvédi kamarákkal fogunk foglalkozni. Kimutatjuk, hogy a kamarák mai szervezete egyenesen visszaesést jelent a magyar rezsím alatt fennállott rendszerrel szemben. A régi, nagykiterjedésű és nagytekintélyű s így életképes ügyvédi kamarák helyén most vicinális jellegű kamarák működnek és ez a szétdarabolás szétforgácsolta a kamaráknak a törvényhozásra gyakorolt befolyását.

Ezzel a körülménnyel szerves összefüggésben áll az a körülmény, hogy — amint azt Öfelsége Károly király is megállapította, — ma gyorstalpalási rendszer uralja a törvényhozást, annak ellenére, hogy — ismételt hangszólyozom, — az igazságügy nemcsak az ország belügyeinek és gazdasági életének magánügye, hanem súlyos hatással van a köz-erkölcsökre és a közhitelre, ezen keresztül pedig az ország boldogulására is.

A kolozsvári kamara memoranduma az erdélyi telekkönyvek átírásával is foglalkozik. Hiszen, nagyon sok helyen megtörténtek már a birtokrendezések és a földmérések, a régi telekkönyvek azonban megmaradtak a régi formájukban...

Itt van azután a bélyegtörvény, amely — igaz hittel mondhatom, — nagy csapás az országra nézve. Ez a törvény a „lenni vagy nem lenni” — perelni, vagy nem perelni — problémája elé állítja a jogkereső tömegeket.

A törvényt, ezt a terhes törvényt, azután ráadásul drákói szigorral hajtják végre — eltérően több másjellegű törvénytől... — Gyakran egyetlen lejárt visszautasítanak egy-egy keresetet, ami, mondanom sem kell, nagy igazságtalanság.

Fontos probléma az ügyvédtörvény módosítása is. Ezzel is foglalkozik a kolozsvári memorandum. Követeljük az ügyvédek lét-

számának csökkentését. Nem kenyéririgység ez kérem, hanem a jog, sőt a „Jog” védelme. Szigorú vizsgák bevezetését követeljük, nem nemzetiségi és nem elfogultsági alapon, de a tudás abszolút értékelése alapján. Es itt érintünk egy másik égetően fontos kérdést: A regátból Erdélybe helyezett bírák ügyét. Követeljük, hogy ezeket a nagyrészt fiatal bírákat speciális vizsgáknak vessék alá, hiszen a mi törvényeink nagyon elütöek, ha összehasonlítjuk a regáti törvényekkel.

Igaz, hogy utolsónak hagytam, de a legfontosabbnak tartom ezt a kérdést: A jogi pálya minden téren való purifikálását, a szak-értelem uralomrasségitését, a mai felszínes, sekélyes vadvizeknek a sürgős lecsapolását...

És, hogy jellemezzem, mit tartok én s velem együtt a kolozsvári ügyvédi kamara minden komoly, igazi jogász tagja a felelőtlen hozzá nem értésről, ideiktathatja Mátyás király híressé vált mondását:

„Rossz csizmák nagy lábakra kis csizmát, kis lábakra pedig nagy csizmát készít...”
...hát még egy rossz jogászt...

A Socor elleni merénylet hatása alatt

új rendtörvényt készít elő a kormány

Letartóztatták a galaci „Vasgárda” főnökét, alfőnökét és Lefter ügyvédet, Cuza törvénytelen fiát

Bukarest, december 31.

A Socor Emanoil, az Adeverul főszerkesztője elleni merénylet, végre erőlyesebb fellépésre ösztökölte a kormányt és a hatóságokat. Frascanu ügyész rendeletére Dumitrescut, a merénylet diákot, miután a sziguranca befejezte kihallgatását, Vacarestibe kísérték át. A merénylet, aki első kihallgatása során

megnevezte azokat, akiknek felbujtására a merényletet elkövette, második kihallgatásánál visszavonta előbbi kijelentéseit

és azt állította, hogy a merényletet, az Adeverul főszerkesztője ellen spontán elhatározásból követte el.

Tegnap délután Mihailache belügyminiszter, Voicu Nitescu igazságügyminiszter, Cadere és Calinescu államtitkárok tanácskozást folytattak, hogy hogyan vessenek véget a határt nem ismerő antiszemita agitációnak. A tanácskozás során elhatározták, hogy

új rendtörvényt szerkesztenek, amelyet a parlament összeülésekor nyomban beterjesztenek.

Az új rendtörvény súlyos szankciókat fog alkalmazni a rendbontók és különösen a merénylők ellen. Ezzel egyidejűleg a közoktatásügyi minisztérium körrendeletet intézett az összes

tankerületi felügyelőségekhez, amelyben közli, hogy a minisztériumok tudomására jutott, miszerint egyes iskolákban antiszemita agitációk folynak, amelyeknek mozgatói igen sok helyen maguk a tanárok. A rendelet utasítja a tankerületi felügyelőségeket, hogy indítsanak szigorú vizsgálatot és az agitátorokat állítsák bíróság elé.

Jassiban a merénylettel kapcsolatosan a rendőrség házkutatást tartott a Cuza-ligánál, azonban a merénylet Dumitrescu diák nevét sehol sem találták a tagok névsorában. Ezzel szemben a Dimineata galaci tudósítója felkerektesztte Dumitrescu családját és

a fiatal diák hozzátartozói kijelentették, hogy Dumitrescu nemcsak tagja, de egyik vezetője a ligának.

Dumitrescu édesanyja sirva mondta el, hogy fia december 28-án, vasárnap azzal távozott hazulról, hogy néhány barátját akarja meglátogatni.

A galaci nyomozás súlyos adatokat produkált Mihai Stelescu, a galaci vasgárda főnöke ellen,

akit letartóztatásba helyeztek. Ugyancsak letartóztatták Savin Constantint, a galaci vasgárda helyettes főnökét, valamint George Lefter ügyvédet, Cuza törvénytelen fiát.

Fogarasmegyében is letartóztattak egy diákot

A Socor elleni merényletnek újabb szenzációs fordulatot adott az a letartóztatás, amelyet egy Bukarestből speciális utasítással Fogarasra küldött szigurancadetektív eszközölt a fogarasmegyei Illény községben.

A detektív, egy fogarasi rendőrtiszt segítségével letartóztatta Nedeu Juon illényi illetőségű, jassii egyetemi hallgatót, akinél megmozgása alkalmával megtalálták a merénylet Dumitrescu diák, valamint Socor Emanoil fényképét. Ezenkívül több közéleti férfi fényképét

is megtalálták Nedeánál a detektívek.

A letartóztatott diák első vallomásában beismerte, hogy a fényképeket Dumitrescutól kapta. Megállapították a hatóságok, hogy Nedeu szintén tagja a Mihály Arkangyal ligának. Minden valószínűség szerint Nedeu a Dumitrescuéhoz hasonló utasítással jött haza Erdélybe Jassiból. A fiatal egyetemi hallgatót, aki a jelek szerint részese volt a Mihály Arkangyal liga összeesküvésének, szigorú fedezettel Bukarestbe szállították.

Telef. 518. **Modern Mozgó** BRASSÓ

Ma szerdán Premiér!
Éneklő hangosfilm szenzáció:

Szibéria 1910

Orosz film,
gyönyörű orosz dalokkal.
Főszerepben: DOLORES COSTELLO
WESTERN ELECTRIC beszélőgép.

Ma éjszaka, szilveszterkor, éjjel 11-től 1-óráig
szenzációs kacagó műsor:

„Minden rendben”

COLLEN MOORE-vel.
Ingyenes malac-
és pezsgő-sorsolás!

A legnagyszerűbb német filmoperett:
Jön! „Geld auf der Strasse” Jön!
(PÉNZ AZ UTCÁN)

EGY ÉJSZAKA

REMARQUE

TÁRSASÁGÁBAN PÁRISBAN

A vámosok már meg se vizsgálják a csomagjait. Folyószámlái a világ minden részében percenként gyarapodnak

Amerika két és fél dollárt fizet minden szaváért

A titokzatos Remarque-mosoly

Este tizenegy órakor kezdődött a Carolton szállodában. Csak néhányan voltak jelen, újságírók, filmszínészek, írók. Mindenek előtt azonban az ezerkilencszáztizennyolcas korosztály képviselői: Josif Kessel, ez a megtört kherub és Erich Maria Remarque, az asztal legfőbb látványossága.

Amikor bemutatták a „Nyugaton a helyzet változatlan” szerzőjének, nem lehetett azt mondani: „Ah igen, már ismerem önt a könyveiből” — mert hiszen mindeddig csak egyetlen egy könyve jelent meg. Ehelyett azt mondtam: „Nem találkoztunk mi már valahol? Talán Verdunnél?” —

— Igen, kezdtünk. Különböző liköröket. És köz-

alatt motyogja — Nyugaton a helyzet változatlan. Nem érdekli? Nahát, furcsa ember, mondhatom... Nem is művelt ember maga! — Nekem tudniillik nincs az ajtómon kiírva a nevem és így nem tudhatta, hogy kivel áll szemben.

Tangó következik. Remarque félszemmel invitálja a feleségét, aki estélyi rubájában szinte anyagtalannul légies, ujjai finomak és hosszúak, félig régi, vastag äibelungen gyűrűkkel fedve. Ahogy karját ráhelyezi az ura

széles vállára, ez úgy viszi a karjai között, mint valami westfáliai paraszt egy loreleit. — Remarque mesterkéletlenül, de nem is eleganciával, de viszont nem is félszegen táncol. — Senki sem csodálkozik azon, hogy ez a zömök és kissé nehézkes fiatalember ilyen természetesen mozog a táncolók nagy tömegében.

Mintegy más világban élne. Csak épen, hogy itt van. Nem ismeri ki magát a folyószámlái közt, amelyek percről-percre telnek különböző valutákkal. Amerika két és fél dollárt fizet minden szaváért. Könyvének példányszáma felülmulta az összes pornográfiai kelendőségét is. Pedig nem a pénzért írt, azért írt, mert történt vele valami, amit el kellett mondania és azért nem kell csodálkoznia azon, hogy lövészárokbeli pajtásai olyan természetesen tegezik le még ma is.

Amikor visszajön a táncból az asztalhoz, valaki odafordul hozzá: — De, hiszen, te nagyon jól táncolsz, Boni!

A válasza ismét az a rejtelmes kifürkészhetetlen mosoly.

— Rajta, öreg Remarque, kiált föl valaki, — ígyunk!

És újra iszunk. Kihasználjuk a pillanatot. Az ember sohasem tudhatja...

Emil Carbon.

A vasuti diktátor csinytevései

Újra beszélnek Vidrighin menesztéséről, aki folyton csak kellemetlenségeket okoz a kormánynak, de a CFR deficijt nem tudta megszüntetni

Bukarest, december 31.

Bukarestben elterjedt hírek szerint a kormány — Raducanu közlekedésügyi miniszter újabb erőyes intervenciójára, — végre elhatározta, hogy meneszti a CFR diktátor-vezérigazgatóját. Állítólag a királyi dekretumot, mely Vidrighint megfosztja állásától, már el is készítették a közlekedésügyi minisztériumban és azt legközelebb Szinájában a király elé terjeszti Raducanu közlekedésügyi miniszter. A Vidrighin utódjaként Jonescu tábornokot, a CFR volt vezérigazgatóját említik.

A kormány súlyosan csalódott Vidrighinben. Azt hitte, hogy a kiváló hírű vezérigazgató meg fogja szüntetni a vasutak deficitjét, ezzel szemben Vidrighin csak annyit tett, hogy ügyes könyvelési manőverrel a deficitet eltüntette, — de meg nem szüntette. Oly módon érte el ezt, hogy a CFR mérlege papíron egyensúlyba jutott, hogy súlyos százmilliók tételeket egyszerűen átkönyveltetett a különböző minisztériumok terhére. Hogy egy példát említsünk:

a postától 250 millió lej követelt a postavagonok szállításáért, de alig volt olyan állami intézmény, melyről be ne bizonyította volna, hogy súlyos milliókkal tartozik a CFR-nek.

Papíron tehát sikerült Vidrighinnek milliárdokkal megkönnyíteni a CFR költségvetését, azonban ténylegesen semmit — vagy csak alig valamit — javult a vasut pénzügyi helyzete.

Hogy milyen nehézségeket okozott Vidrighin a kormánynak, erre nézve két esetet említnék meg, melyek az utolsó huszonegy óra alatt történtek:

A bukaresti főprimária a munkanélküli segély akciója kapcsán megállapította, hogy a fővárosban tartózkodó munkanélküliek túlnyomórésztben nem fővárosi illetőségűek, hanem a vidéki városokból kerültek fel Bukarestbe, azzal a céllal, hogy itt inkább el tudnak helyezkedni. A várt elhelyezkedési lehetőség azonban a fővárosban még sokkal súlyosabb nyomor várt rájuk, mint odahaza, ahol legalább mégis voltak ismerőseik és rokonaik. Az utóbbi időben ezek a csontig lesóványodott és fantasztikus nélkülözéseken keresztül ment szerencsétlenek már csak azt kérték a primáriától, hogy díjtalanul szállítsák őket haza, hogy itthagyhassák végre a fővárost, ahol a biztos elpusztulás vár rájuk. A bukaresti primária átiratban arra kérte a CFR vezérigazgatóját, hogy a néhány ezer főnyi munkanélküli

tömeg részére ingyenes vasuti jegyeket engedjen át. Az átiratra maga Vidrighin válaszolt és a primária kérését kerekén elutasította.

— A CFR autonóm intézmény, — írta Vidrighin, — és nem tévesztendő össze egy jótéteményi intézettel sem. Ha a primáriának vasuti jegyre van szüksége, úgy vásároljon...

A primária Vidrighin válaszána vétele után közvetlenül a miniszterelnökséghez fordult, ahonnan ma leérkezett a válasz, hogy a miniszterelnökség a saját költségvetése terhére elutaztatja a fővárosban tartózkodó munkanélkülieket. A mai naptól kezdve minden pénteken a fővárosból kiinduló személyvonatokhoz egy-egy teherkocsi csatolnak, amelyben helyet kaphatnak a Bukarestből elutazni szándékozó munkanélküliek.

A másik eset még ennél is sokkal súlyosabb. Ismeretes, hogy néhány hónappal ezelőtt valóságos forradalmi jelenetek zajlottak le Bukarestben, amikor Vidrighin visszavonta a rokkantak vasuti jegyeit. — Csendőrséget vonultattak ki a rokkantak ellen és a Calea Victorián valóságos harc fejlődött ki a szurognos csendőrök és a manókkal felszerelt rokkantak között.

Kevés híján most ugyanez történt. Még karácsony előtt a vasutak vezérigazgatósága korrendelethez értesítette az összes állomásokat, hogy

január elsejétől kezdve a rokkantak vasuti kedvezménye megszűnik

és ezentul csupán a teljesen vak hadirokkantak vehetik igénybe a vasuti kedvezményes utazást. Ez a hír iszonyu megdöbbenést keltett a rokkantak sorában. A karácsonyi ünnepek elmúltával küldöttségileg jelentek meg az egészségügyi minisztériumban, ahol a törvényben biztosított kedvezményeik respektálását kérték.

És ennek a küldöttségjárásnak az eredményeképpen a vasutak vezérigazgatósága ma hivatalos kommunikéban közli, hogy a rokkantak vasuti jegyeinek bevonásáról szállongó hírek... nem felelnek meg a valóságnak.

★

Ugy látszik, a kormány már végre megelégedte a CFR diktátorának működését. Most az a kérdés, hogyan fog sikerülni érvényteleníteni azt a szerződést, mely, mint ismeretes, öt esztendőn keresztül évi három millió lej fizetést biztosít Vidrighinnek.

ben meztelen Remarqueot. Nem tagadom, titkos izgalommal. Ez hát az az ember, aki könyvének lapjai közé annyi vért, undort, szégyent, bátorságot és emberséget szorított be. Arcvonásainak felületes köznapiasága meglep. Azok közül való, akik mindenkire hasonlítanak egy keveset. Közöttünk szaladgáló mindennapi típus, simára fésült haj, borotvált áll. Nyugodt, nem mutat semmi szenvedélyt, csak az ajka körül van valami jósa és egyuttal gunyos, kiábrándult, de egyuttal bizalmat mutató, gyermekes, de ugyanakkor blazírt mosoly.

Az asztalnál kiszámított „véletlen” folytán mellé kerültem. A jazz és a champagne hamarosan hangulatot teremtenek. De Boni (ez Remarque beceneve) megőrzi érzéketlenségét. Néha kigyúlnak a szemei, mond egy-egy mondatot, amelyet csodálatos mosolyával komplikál. Félszemmel rápillantok. Kivel és mivel gunyolódik?

Beszél. Nehezen, mert francia tudása még fiatal és csak tapogatózva megy előre a nyelvben. Semmit nem hangsúlyoz, csak az tűnik fel, hogy egy-egy szótagot nehézkesen megnyom. Gyakran a saját szavai között eltéved, mint egy erdőben. Azt mondja: — Kényelmetlen és hasznos Remarque-nak lenni. Most, amikor átjöttem a határon a vámosok meg se akarták nézni a bőröndjeimet, Remarque... — Nyugaton a helyzet változatlan? Menjen csak, menjen... — és most megint az a különös mosoly: „Nagyon kényelmes volt a cigarettáimnak”.

Azzal az egyszerűséggel, amellyel ezt elmondja, az anekdóta nagyszerűen hat. Folytatja: — Berlini lakásomon van egy akvárium, tudja-e? sok hallal. Gyakran dolgozom benne feltűrt ingujjban, régi nadrágban. Egy apon csemetnek. Ajtót nyitok, hát egy képslap-árus áll ott. Nézze uram — és elébem esz egy lapot — vegye meg ezt a képet, a Remarque háza van rajta — és rögtön az orra

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ Brassó

Ma szerdán, csütörtökön és a következő napokon a filmgyártás remeke, a hősiesség éposza

„Az utolsó század”

(A 13 hős)

című németül beszélő, hangos UFA film fut. A főszerepben: CONRAD VEIDT, KARIN EVANS.

A film előtt a legújabb UFA hirdó lesz vetítve.

Jön! „Barcarolla” (Tűz az operában)

Csütörtök délelőtt 11 órakor nagy ifjusági előadás.

HIREK

Takarékossági tanácsok az ujévre

Az 1931. év határozottan a sportlás jegyében indul az előző évvel szemben, amennyiben 1931 leírásához lényegesen kevesebb tinta kell, mint az 1930-éhoz.

Ez a nulla és az 1 szám leírásához szükséges tintamennyiség differenciájában csúcspontig ki.

E sportlasi alkalmat tekintve, igazán nem csodálkozhatunk a kormányon, ha a tisztviselői fizetések redukálásával igyekszik biztosítani a költségvetés stabilitását. Igaza van. Ha a tisztviselő még egy semmin (nullán) is tud spornálni, miért ne spornolna a kormány a tisztviselőin? Tisztviselő még nem is spornolt a kormányon, legfennebb spornolt rá.

Azt hiszem, hogy a tisztviselőfizetések redukálásánál, az a fenntartó okoskodás eddig a legalaposabb, legelfogadhatóbb, legemberibb, leglogikusabb indoklás. Na igen: és a legértelmesebb is.

Ezen az alapon ajánlom még a következő sportlasi lehetőségeket, mindjárt például a vasutnál:

1. Vonatjáratok beszüntetése oly módon, hogy a vonatok egy félórával még többet késnének, így mindig meglehetne spornolni a menetrend-szerűen induló következő vonatot.

2. Ha minden kalauzt kiképeznének műtörvosnak és némely állomásfőnököt legalább is kalauznak.

3. Szép bevétel lehetne elérni a vasutasok ruhájának léggömbtöltésre és a párotermek leegőzőjének gazgyártási célokra való átengedésevel.

4. Ha község helyett azzal a famennyiséggel futtatók, ami gyufában hiányzik a skatulyából.

Igy még azt is megérnénk idővel, hogy a vasut megint a CFR. birtokába menne át.

Belügyminisztériumban a sportlasi így képzelem: a tisztviselő lakásán az ébresztő-órát telefonnal pótolni, az irodában viszont a telefont — pekkerrel!

A munkügyi minisztériumban is lehetne lényegese változásokat eszközölni mely egyébként nagyban csökkentené a munkanélküliek számát is — ha a fennnevezett minisztérium összes tisztviselőit elbocsátaná.

Az utak jókarban tartására sem kellene költeni, ha egy pár lejjel még emelnék a benzín árát.

Az egészségügyi minisztérium teljes adminisztrációs költségét meg lehetne spornolni. Hát mer ma valaki beteg lenni?

(A többi tanácsot a következő cikkekre takarékoskodom meg.)

(t. s.)

LAPUNK LEGKÖZELEBBI SZÁMA. a közbeeső ujév miatt, pénteken, a rendes időben jelenik meg.

— Egy rablótól kisiklatott vonat utasai borzalmas tűzhalált szenvedtek. Sanghaiból jelentik: December 27-én Peking és Mukden között kínai rablók kisiklatták a gyorsvonatot. A mozdony felrobbant és a lángoktól tüzet fogott a benzinnel és más gyúlékony anyaggal telt teherkocsi, majd a személykocsi is meggyulladt. Nyolcvan utas a szó szoros értelmében megégett, negyvenen súlyosan megsebesültek. A szerencsétlenek járvészkezelését tulharsogta a rablók diadalordítása, akik minden segélykérőt is megakadályoztak. Husz utast tusok gyanánt elhurcoltak a rablók és nagyobb váltságdíjat követelnek értük.

— Kírtotta a családját és öngyilkos lett. Párisból jelentik: Egy Barasz nevű 28 éves cseh-lavákiai polgár, aki Boulogne sur Merben lakott, tegnap éjjel revolverlövéssekkel megölt fiatal feleségét és két kis gyermekét, majd öngyilkosságot követett el. A családi tragédia okát még nem tudják.

— Bevezetik a latin a. b. c.-t Oroszországban. Moszkvából jelentik: A „Pravda” című lap közlése szerint a népi nevelésügyi népbiztosság elhatározta, hogy 1933. január 1-ig Oroszország egész területén mindenkit megtanítanak a latin a. b. c.-re. Az oktatást még Turkesztánra is kiterjesztik.

— A BTE sítanfolyama kedden este 8—10 óráig a Postaréten.

Tárkányt koldussá tették,

a feketeszesz azonban vígan folyik tovább

Nagyvárad, december 31.

Foglalkozott a B. L. azzal a hadjárattal, a melyet a hatóságok egy hegyek közé ékel, biharmegyei kis szinmagyar község ellen vezettek, feketeszesz gyártás címén. Tárkány község évszázadok óta királyi engedéllyel üzte a kisüstön való szeszfőzést. Nem is volt eddig semmi baj. Most azonban, a feketeszesz üzelmek olyan intenzíven foglalkoztatják a közvéleményt, viszont az illetékesek szemet hunynak a fináncatóságok végre valami pozitívumot is akartak produkálni.

Köztudomású volt, hogy Tárkányban ugyazólván minden földmivesnek üstje és berendezése van, amellyel — a Garoflid szesz törvénye alapján is, gyümölcspárlatot termel. A fi-

náncatóságok csendőrökkel körülvették a falut és a razzia során több, mint 200 kisüstöt kerítettek elő. A község természetesen tiltakozott a rajtaütés és a kisüstök elkobzása miatt, azonban minden hiábavaló volt.

Minthogy a fináncatóságok szerint bizonyítékok voltak, különlegesebb eljárás nélkül

8 millió lej pénzbírsággal sújtották a községet.

A nyolc milliós büntetés egyszeribe koldussá varázslott egy egész magyar falut. Tárkány koldus s a feketeszesz folyik vígan tovább. Omlik a romániai korrupció feneketlen ágyában s összefolyik néhol a zöldszesz. Mert az is tovább folyik a görögtüzes leleplezés ellenére.

— Olasz-francia diplomáciai feszültség kabarédalok miatt. Párisból jelentik: Azt a kutyamacska barátságot, amelyben a franciák és az olaszok élnek egymás mellett, nagyon is jellemzi a párisi olasz követség legutolsó jegyzéke. Olaszország párisi követe a francia külügyminisztériumhoz jegyzéket intézett s abban erősen tiltakozott a párisi mulatóhelyek kupléslágerei ellen, amelyek kifigurázzák Mussolinit és a ficsizmus összes áldásait s egyúttal Olaszország ellen háborúra izgatják a franciákat. A Onai d'Orsay még nem választott a felpaprikázott hangu olasz jegyzékre, ellenben annál biztosabb, hogy a sanzon írók ezuttal sem szalasztják el a kedvező alkalmat és újabb kuplékkel kedveskednek az olasz-francia jószomszédságnak.

Maniu — Milánóban

Milánó, december 31.

Maniu Gyula tegnap Bécsből ideérkezett és megtekintette a fascista intézményeket. Később fogadta a sajtó képviselőit, akiknek kijelentette, hogy el van ragadtatva az Olaszországban uralkodó szellemről és mindazokról az eredményektől, amelyeket Mussolini az utóbbi években létrehozott. Maniut meglátogatta a Milánóban élő román kolónia, amelynek tagjaival hosszasan elbeszélgetett. Ugyancsak fogadta az olasz hatóságok üdvözlését.

— Marosvásárhelyen is sulyos visszaélések történtek a népszámlálás körül. Marosvásárhelyről jelentik: Marosvásárhely város tanácsa tegnap tartotta meg azt a rendkívüli közgyűlést, amelyet a dolgozók blokkjának tanácsosai hívtak össze a város területén élő 20 ezer főnyi munkanélküli segélyezése ügyében. Minthogy a revíziós bizottság az állandó választmány három tagjának választását megsemmisítette, megejtették napirend előtt az új választást, amelynek eredményeképpen Szijgyártó Gábor, Román Jób, a dolgozók blokkjának képviselője pedig Simó Géza lettek az állandó választmány tagjai. Bernády György dr. sulyos bírálatot mondott a népszámlálási munkálatok végrehajtásáról, a melynek során a városban egész utcákat mellőztek s így a város magyar lakosságának 20 százalékát felejtették ki az összeírásból.

— Brandsch Rudolf beszámolója. Nagyszebenből jelentik: Karácsonyra tervezték egy új szász polgári párt megalakulását, mely alkalommal Brandsch Rudolfnak is képviselői beszámolót kellett volna tartania. Brandsch azonban, jöllehet az ünnepeket Nagyszebenben töltötte, a gyűlésről való távollétével tündökölt. Csekélyszámu hívei körében kínos csalódást keltett ez a távolmaradás és sok kommentárta adott okot.

— Ausztrália kormánya is megtiltotta az idegenek bevándorlását. Londonból jelentik: Az Egyesült Államok és Brazília után most már Ausztrália is elzárkózott a bevándorlók elől. Ausztrália kormánya, arra való hivatkozással, hogy a munkanélküliség az ottidő világrészben is veszedelmes méreteket öltött, megtiltotta, hogy idegenek oda utazhassanak. A tilalom nem vonatkozik azokra, akik szórakozásból keresik fel Ausztráliát és nem vonatkozik az angol állampolgárokra, akik továbbra is minden korlátozás nélkül utazhatnak Ausztráliába.

Joffre szívós küzdelme a halállal

Páris, december 31.

Joffre marsall állapotában tegnap az esti órákban némi javulás állott be, ez azonban az orvosok szerint is, legfeljebb azt jelenti, hogy ujesztendő beköszöntését még megéri. A marsall eszméletre tért, környezetéből többeket megismert és két ízben annyit mondott: „Meghalok”. Később egy kevés táplálékot vett magához. — A klinika környékét állandóan nagyszámu kíváncsi veszi körül, akik möhön lesik a betegszobából kiszivárgó híreket.

Barthou hadügyminiszter ma reggel meglátogatta Joffre marsallt és távozásakor közölte a hírlapírókkal, hogy az agónia megszűnt, de a felgyógyuláshoz ennek ellenére semmi remény nincsen. A beteg még napokig viaskodhat a halállal.

— Lenin özvegye, Rykov lemondása miatt visszavonul minden szerepléstől. Kovnából jelentik: Lenin özvegye, Krupszkaja asszony, Rykov lemondása miatt elhatározta, hogy ő is lemond minden állásáról és visszavonul a közéleti tevékenységtől. Krupszkaja asszony feszült viszonyban van Stalinnal és elítéli annak politikáját.

— A gróf Mikes-család gyászja. Egy bécsi szanatóriumban meghalt gróf Szécsen Miklósné, született Mikes Julia grófné. Az elhunytban gróf Mikes Zsigmond, Brassóvármegye utolsó magyar főispánja, testvérét gyászolja.

— Időjárásjelentés. A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint továbbra is havazásra hajló, koleten hidegebb, nyugaton enyhébb idő várható.

— Vihar dühöng Jugoszláviában. Belgrádból jelentik: A Koszava néven ismert erős déli szél tegnap óta borzalmas erővel dühöng Jugoszláviában. A Dunán teljesen megakasztotta a hajózást. A hatalmas vihar a Belgrád melletti Hadiszíjteren eddig husz uszályt, valamint a Smederec nevű gőzöst kivetítette a partra. A vihar, amely még mindig teljes erővel dühöng, mindenütt nagy károkat okozott.

— Brassói rendőrségi hírek. Ciasosi Petre rendőr egy fekete „Doberdan” fajtukot talált. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrségen. — A Hosszu-utca 103. számú ház előtt egy vázonnal behuzott börtöndöt találtak. Átvehető a rendőrségen. — A rendőrség bünygyi osztálya letartóztatta Weiss Erzsébet és Kádár Anna háromszékmegeyi ismert zsebmetszőnőket, akik Klein Mária asszony tárcájából 1400 lejt kiloptak. Átadták őket az ügyészségnek. — Hermang Ludovic mérnök jelentést tett a rendőrségen, hogy lakásáról eltűnt négyezer lejt éré órája. A gyanu néhány cigányasszonyra esik, akik az eltűnés napján házról-házra kéregettek és a mérnök lakásán is megfordultak. A nyomozás ez irányban folyik.

— Vakmerő bankrablás fényes nappal. Budapestről jelentik: Vakmerő betörést hajtottak végre tegnap délen a Magyar Bank Teréz-körúti palotájában. Déli 1 óra után, amikor a tisztviselők ebédelni mentek és a bank ajtóit szokás szerint lezárták, ismeretlen tettes álkulccsal felnyitotta a bank főbejárataján ajtaját s a pénztárat belsőjebe hatolva, 3000 pengő értékű valutát vett magához. A jól sikerült bankrablás után eltávozott, anélkül, hogy a forgalmas utca járőrelője közül bárki is figyelmes lett volna rá. A betörést csak délután fél 3 órakor vették észre. A bank igazgatóságának feljelentésére a rendőrség nyomozást indított a vakmerő bankrabló után.

— Hajókatasztrófa a norvég partokon. Oslóból jelentik: A norvég tengerészeti hatóságok attól tartanak, hogy a Tioreffell nevű gőzös vasárnap a norvég partok fölött dühöngő orkánban elsüllyedt. Tegnap ugyanis a tenger dagálya olyan hajóroncsokat sodort partra, amelyekről kétséget kizárólag megállapították, hogy csak a Tioreffell pusztulásából származhattak. A hajón 24 ember tartózkodott. Sorsukról eddig semmit sem tudnak.

Kubáni
kozáik kórus
brassói fellépése

Vasárnap
január 4.
este 9 órakor
a REDUTBAN

Constantin Bratianu,

az utolsó, még életben lévő
Bratianu-típus visszaemléke-
zése a térdnadrágos Ducára

Constantin Bratianu, a három Bratianu-fivér
közül az utolsó, aki még életben van, beszélt
Ducáról:

— Ducának az édesapja Gheorghe Duca
volt, a hid- és utépítészeti főiskola igazgatója
Bukarestben. Nagyon jó barátságban volt
apánkkal, Jon Bratianuval, Mi harman, Jon
Bratianu fiai, Jonel, Vintilla és én, mindahár-
man szóval mérnöknek készültünk és Gheorg-
he Ducához, apánk nemes barátjához, jártunk
tekére. Mi már idősebb fiúk voltunk. Az órák-
ra, emlékszem, csaknem mindig bejött egy térd-
nadrágos sovány kisfiú. Ez volt J. G. Duca,
akiből ime most a liberális párt elnöke lett.

— Tanárunk, Gheorghe Duca, bizony nem
volt mindig a hid- és utépítészeti főiskola igaz-
gatója. Előbb még sok keserves napot élt át.
Ebbe a pozícióba apánk, Jon Bratianu, ültet-
te. Jon Bratianu különben is eszményképe volt
az öreg Ducának, aki természetesen bennün-
ket, fiait is, nagyon szeretett. Hármunk közül
leginkább bátyám Jonel Bratianu volt a ked-
vence. Amikor fiai, J. G. Duca már nagyobb-
bacska lett, mindig arra szorította, hogy Jonel
Bratianuval igyekezzék barátkozni és hogy
Jonel Bratianutól vegyen példát. A fiatal Duca
és Jonel bátyám csakhamar szoros barátságba
is kerültek. Azonul elválaszthatatlanok is
maradtak szegény Jonel haláláig. Jonel bá-
tyám korán felismerte J. G. Duca képességeit
és magával vitte a politikába. Egészen fiatalon
választotta meg képviselőnek. Első összecsa-
pása Ducának, úgy emlékszem, Jorgával volt,
aki kifizerte magának, Duca fiatal, vitatkozó
hangját. Duca azonban nem az a fiú volt, aki
hagyta magát.

— A fiatal Duca a liberális párthoz is csak-
hamar komoly szerephez jutott. Addig a párt
összes proklamációját és egyéb írásait bátyám,
Jonel Bratianu szövegezte. Ez a szerep később
lassan átment Duca kezébe. Mert Duca —
aki fiatal éveiben bőbeszédű, élénk, tempera-
mentumos volt, csakhamar megtanulta Jonel
bátyámtól a politika és diplomácia igazi tu-
dományát: — a hallgatást és a tekintély fel-
tétlen megtartásának szükségességét.

— Duca személyében — fejezi be visszaem-
lékezéseit Constantin Bratianu, aki egyébként
a legidősebb a Bratianu-fivérek közül, az el-
hunyt Vintillánál is korosabb — olyan ember
került a liberális párt élére, aki talán még ná-
lunknál is bratianubb.

— Mironescu megérkezett Bécsbe. Bécsből jelentik:
Mironescu román miniszterelnök felesége kíséretében
kedden délután megérkezett Bécsbe, ahol a pályaud-
varon az osztrák kormány képviselői és a bécsi ró-
mán követség, valamint a román kolónia tagjai me-
leg fogadtatásban részesítették.

— Szélfűrészesek a hadikölcsönkötvényekkel. Buda-
pestről jelentik: A rendőrség őrizetbe vette Moravék
Ferenc és Radi Andor volt gazdatisztakat, akik a vi-
déken a hadikölcsönkötvénytulajdonosok egész sorát
becsapták, azzal, hogy külföldi tőkések, tíz százalé-
kos valorizálási árban hajlandók a kölcsönkötvénye-
ket megvásárolni és kezelési költségek fejében másfél
pengőt kértek. A rendőrség a kárvallottak feljelen-
tésére indította meg az eljárást.

— Lemondott a pénzügyi államtitkár. Bukarestből
jelentik: Teianu, pénzügyminiszteri államtitkár ma
benyújtotta lemondását, melyet a pénzügyminiszter
azonnal el is fogadott. Teianu a január 29-én meg-
tartandó pótválasztáson Bihar megyében jelöltette
magát és a választási törvény szerint a jelölése csak
akkor érvényes, ha előzőleg lemond a minisztérium-
ban viselt tisztségéről.

— Lepje meg magát és hozzátartozóit újvra, gra-
fológiai iráslemezessel (jellemrajz), vagy asztrológiai
horoszkóppal. Leghasznosabb, legolcsóbb ajándékok.
Analysis 100 lej. Születési dátum, választékosan kell.
Schneider J., Brassó, Süttő-utca 4.

— Nyilvános köszönet és nyugtázás. A brassói ma-
gyar evangélikus jótékony egyesület ezúton mond
báls köszönetet a korácsonyra küldött pénzbeli és
természetbeni adományokért. Kocsis András és Fiai
cég, Varga István 500 lej, Scheff Györgyné, Brassói
Magyar Dalárda 300 lej, Photogén, Bodiczky Béla,
Szabó Béni, Scholtz Károlyné, Steicz Jakabné, Ev.
Leányegylet, Ev. Legényegylet, Ráab Alfrédné, Aron-
sohn Arnold 200 lej, Tóthpál Jánosné 60 lej, Szv. Szabó
Jánosné 30 lej. Természetbeni adományt adtak:
Stollwerk gyár, Tellmann Béla, Balázs Árpád, N. V.
O. Westerman, Prohászka Gyula, Flagner F., Magyar
Ida, Tóth György, Foith György. Elnökség.

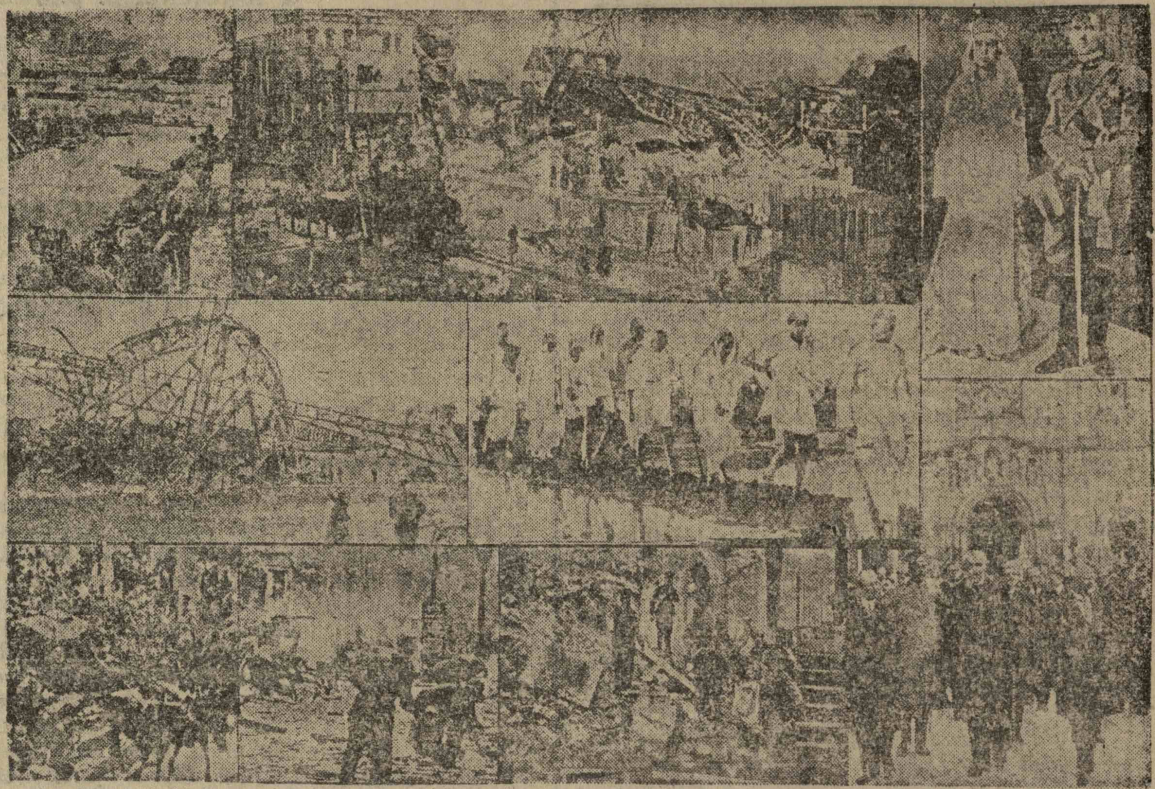
Egyetlen háztartásban sem hiányzik, a

PYRAM

cipőpaszta!

18421

Az elmúlt év néhány nagyobb eseménye

Felső sor balról jobbra: A koblenzi borzal-
mas hidösszeomlás színhelye, ahol több mint
negyven ember halt meg. — Az alsdorfi bányá-
katasztrófa romhalmaza, itt száznegyven bá-
nyász lelte halálát. — Umberto olasz trónörö-
kös és Maria José belga hercegnő eljegyzése.
Középső sor balról jobbra: Az „R. 101” an-
gol óriásléghajó maradványa. Ez a szerencsét-
lenség ötvenegy áldozatot követelt. — Ghandi
utban a sópároláshoz, amivel az indiai füg-

getlenségi mozgalmat megindították.
Alsó sor balról jobbra: André északsarki
kutató holttestét, amely harcinc évig feküdt
a jégben, átviszik a tromsói temp'omba, hogy
beszenteljék. — Forradalom Braziliában. —
A legutóbbi olasz földrengés, amelynél két-
ezerkétszáz ember pusztult oda. — Hinden-
burg és Curtius a rajnai felszabadító ünnep-
ségeknel.

Az a bizonyos 10 százalék...

Magyarországon tegnap, kedden megkezdették
a népszámlálási munkákat és ez alkalommal
az országos statisztikai hivatal szépen megfogal-
mazott felhívással fordult a hon leányaihoz és a
hon hölgyeihez. Azt kéri tőlük a statisztikai hi-
vatal, hogy a népszámlálási ívek kitöltésénél le-
gyenek őszinték és vallják be pontosan éveik
számát. Annál is inkább, mert már a múltakban
rájöttek arra, hogy a hon hölgyei átlag 10 száza-
lékot csipnek le éveik számából és annival fia-
talabbnak tüntetik fel magukat.

A statisztikai hivatal azonban nem az a fiú,
aki beugrik az ilyen kedves kis kokettériának.
Azt a bizonyos 10 százalékot, amit a hon hölgyei
lefűllentettek, hónapok fáradságos munkája árán
mégis csak visszapótolták és a népszámlálási
íveknek női életkorra vonatkozó bejegyzéseit a
balkiskoron túl egytől-egyig helyesbítették.

Mondjuk azt a hon és minden hon hölgyeivel
együtt, hogy ez nem lovagias eljárás? Ezzelünk
agában sincsen. Sőt inkább esküszünk arra, hogy
ez a világ leglovagiasabb eljárása. Ehhez a gesz-
tushoz képest a kapitulálai maharadzsa bőkezű-
sége a legközönségesebb smuciánság. Ez a fél-
barna dendi egyszerre mindig csak egy nőhöz
volt gálans. A magyar statisztikai hivatal egy
egész ország hölgyeinek kedveskedik ajándék-
kal.

Visszaadja nekik gálansul és bőkezűen azokat
az éveket, amiket a hon hölgyei szerényen, szen-
dén, de letagadtak. Néhány millió esztendőről
van itt szó! S ha jól elgondoljuk, a Teremtőn
kívül eddig még senki sem volt annyira minden-
ható, hogy ilyen bőkezűen, milliószámra dobálóz-
zék az esztendőkkel. Mint a nők és mint a sta-
tisztikai hivatal...

★ Eljegyzés. Bernáth Gizella és Erdős Zoltán je-
gyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

★ Ezúton veszek szívélyes búcsút mindazon jó is-
merőseinktől és üzleti barátainktól, akiket Nagyvárad-
ra történt váratlan áthelyezésem folytán az idő rö-
vidsége miatt nem kereshettem föl. Bernáth Béla, az
Erdélyi Bank és Tktár Rt. Brassói fiókja cégjegy-
zője.

Ma
nagy Szilveszter-est

a brassói

Metropol Bárban

Siessen és foglalja le asztalát, ha
kellemesen akar szórakozni!

18 10 52

— Új világűr-rakétát indítanak Milánó mellett. Ró-
mából jelentik: Oberth Hermann medgyesi professzor
kísérletei után a világűrbe indítandó rakéta ügye
hosszu ideig pihent, de most arról érkezik jelentés,
hogy a közeli napokban ismét új rakéta-indítás hozza
izgalomba a fantasztikumot kedvelőket, Lyon ameri-
kai fizikus és Adler dr., egy fiatal bécsi tudós segít-
ségével Milánó közelében most építi az új világűr-ra-
kétát, amelyet a Milánó közelében levő Monte Ro-
dorto csúcsáról akarnak elindítani.

— Siélet a Nagykőhavason. A karácsonyi ünnepek
alatt nagy élet zajlott a Nagykőhavason, mind a tu-
ristaszállóban, melynek minden helye el volt foglal-
va, mind künn a havason, melyet a szők csapatok
leptek el. A hóviszonyok odafönn rendkívül kedve-
zőek a szízesre, ami a fenn január 4-én kezdődő si-
tanfolyam, majd a későbbi siversenyek számára is
biztató előjel. A Brassói Turista Egyesület városi si-
tanfolyama legközelebb csütörtökre este 8-tól 10-ig
lesz a postaréten. A nagykőhavasi turistaszállóban, a
melynek szobái iránt állandó az érdeklődés, kitűnő
konyha is áll a turisták rendelkezésére. A sitanfolyam
résztvevői 180 lejért naponta teljes pensiót kaphat-
nak.

— Kelet népe. Ezzel a címmel új folyóirat jelent
meg Erdélyben, Szabó Imre szerkesztésében. Cikkét,
novellát, szemléit, nemcsak erdélyi, hanem világvi-
szonylatban is a legkiválóbb nevek írták: Alfred Kerr,
aki „Ejnek idején” című versét engedte át, Schalom
Asch, aki „Ötvenéves vagyok” címen írt színes és
megható önportrét. Novellát Ujvári Péter írt a folyó-
iratba. A többiek közül elsősorban Ilja Ehrenburg
cikkét kell kiemelni, amely „A csodarabbinál” címet
viseli. Gyomai Imre Párisban élő publicista „Szám-
fűzött diákok” címen közel érdekes írást a „Kelet
Népé”-ben. Révész Andor a spanyol viszonyokról ír,
Arnold Höllriegel „Egy zsidó mártírnő” címen kelti
fel az olvasó érdeklődését. Szabó Imre, a népszerű
író, „Toledó” című spanyol regényét kezdi meg a
folyóiratban az ő szokott közvetlen és behatoló hang-
jával.

— Epekő-, vesekő- és hólyagkőbeteggek, va-
lamint azok, akik húgysavas sók túlzaporodá-
sában és köszvényben szenvednek, a termé-
szetes „Ferenc József” keserűviz állandó hasz-
nálatával mellett állapotuk enyhülését érhetik el.
Az orvosi gyakorlat számos kiváló férfiá hosz-
szu megfigyelés alapján megállapította, hogy
a Ferenc József viz biztos és rendkívül kelle-
mesen ható hashajtó s ezért prosztatabetegsé-
geknél is ajánlják. A Ferenc József keserűviz
gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüz-
letekben kapható.

Hotel „CONCORDIA”

București, Str. Smârdan 39

Teljesen átalakítva és újraszervezve.
Napi és hónapos butorozott szobák. Földő
Magyar étterem. Jutányos árak.

Bérlő: **G. Căhănescu**

2064 H

KÖZGAZDASÁGI LAPOK

Kilencmilliós fizetési kép- telenség Nagyváradon

Nagyvárad, december 31.

Róna Andor, nagyvárad-i divatárúkereskedő, aas-passzázsbeli cég kényszerregezését kért. Róna a mostoha gazdasági körülményekkel indokolja fizetési képtelenségét, különösen érzékeny veszteséget szenvedett amiatt, hogy a rak-
táron levő áruinak értéke állandóan csökkent. Amellékelt vagyonmérleg szerint Róna tartozá-
sai 9.184.826 lejre ruának, míg vagyona 6 millió
825.558 lejt tesz ki.

Róna két év alatt fizetendő hatvan százalé-
kos egyezségi kvótát ajánl költségek nélkül, de
hét százalékos kamattal.

Alakulóban a Magyar Investment Trust

Budapest, december 31.

Hetekkel ezelőtt megírtuk, hogy külföldi
mintára Magyarországon egy tőzsdei tröszt
Investment Trust alapításáról tárgyalnak. A
tröszt üzleti célja az, hogy a meghízható és
jóljövödelmező tőzsdei részvényekből érde-
keltségeket (gruppokat) létesítsen és azokba
belekapcsolja a közönség szélesebb rétegeit.
Az eljárás a következő: A tröszt a legjobbak-
nak ígérkező tőzsdén jegyzett részvényekből
összevásárol egy bizonyos mennyiséget. Több
részvényből álló érdekeltség egy csoport ké-
pez. A közönség részjegyeket vásárol és ezek
ellenében úgy az árfolyam emelkedéséből,
mint a dividendából előálló jövedelemből rés-
zesül.

A Magyar Investment Trust már alakuló-
ban van 20 millió pengő részvénytőkével. Az
alakulásban az összes jelentősebb magyar
pénzügyintézetek részt vesznek. Az alakulás tőz-
sdei szempontból rendkívül fontos és nagyje-
lentőségű, mert alkalmas arra, hogy a stagnáló
tőzsdei életbe újabb lendületet vigyen.

Kis közgazdasági hírek

A földmivelésügyi minisztérium az erdőgazgatósá-
gok mellé speciális erdőrendészeti osztályokat létesít-
tett, azzal a feladattal, hogy a magánerdők kiterme-
lésének üzemtervét készítsék el és a régi üzemterve-
ket vizsgálják felül. A speciális rendészeti osztályo-
kat egy-egy mérnök vezeti.

Még december 18-án értekezletet tartottak Kolozs-
várt a sörgyárosok, amelyen elhatározták a sörárak
leszállítását. Az árredukciók kérdésében a sörgyá-
rosok kikérték a vendéglősök vidéki szervezeteinek a
véleményét is, de a válaszok csak gyérén érkeznek
be a sörközpontokhoz. A sörközpont most lapunk után
arra kéri a vendéglősöket, hogy a kolozsvári határo-
zathoz a hozzájárulást minél előbb jelentsék be, hogy
az árak leszállítását mielőbb életbe lehessen léptetni.

Január hó folyamán a Banca Națională két milliár-
dos rendkívüli hitelt bocsát a kormány rendelkezésé-
re. Az 1980-ra folyósított, ugyancsak két milliárdos
hitelt a kormány visszafizette.

TŐZSDE

(1930. december 31.)

Zürich (nyitás): Berlin 122.82, Amsterdam
207.61, Newyork 515.80, London 23.04 és fél,
Páris 20.25, Milánó 27.00, Prága 15.30, Buda-
pest 90.22 és fél, Belgrád 912.60, Varsó 57.75,
Bécs 72.60, Bukarest 306.

Devizák (belföldi jegyzés): London 817, Zü-
rich 32.67, Newyork 168.05, Berlin 40.10, Bécs
23.70, Prága 9.99, Budapest 29.65, Milánó 8.80,
Páris 6.62, Amsterdam 67.78.

Valuták: Angol font 817, svájci frank 32.70,
dollár 168.50, osztrák shilling 23.70, cseh kor-
ona 5, pengő 29.60, márka 40, olasz lira 8.80,
francia frank 6.60, holland forint 68, dinár
2.95.

Kottát

hangszert, lemezt Bukarest új magyar
zeneszeküzlete szállít legolcsóbban.
Kérjen árjegyzéket. SCALA București,
Strada Regală No. 9. Sz 10500

A cseh—magyar vámháboru miatt

50 ezer vagon tűzifa rekedt Szlovenszkóban

Román-jugoszláv fakonferencia van készülöben

Budapest, december 31.

A cseh favállalatok budapesti érdekeltségei
arról panaszkodnak, hogy a cseh-magyar vám-
háboru következtében 50 ezer vagon Magyar-
országra szánt tűzifa rekedt meg Szlovenszkó-
ban. A cseh fát a magyar piacon a román és
lengyel fa pótolja. Különösen román tűzifából
kerülnek nagy kvantumok a magyar piacra.

A cseh tűzifatermelők interveniáltak a kor-
mánynál, hogy ne engedje át Csehszlovákia azt
a lengyel fát, amelyik Magyarország felé gra-
vitál. A kormány kitérő választ adott a fások-
nak, mert egy ilyen megszorító intézkedés
könnyen újabb vámkonfliktust okozhat, még-

pedig ezuttal Lengyelország és Csehszlovákia
között.

Belgrád, december 31.

Az itteni lapok jelentése szerint a zágrábi
fások mozgalmát indították aziránt, hogy a
jugoszláv kormány lépjen közbe a magyar
kormánytól és tiltakozzék a fabehozatali vá-
mok emelése ellen. Ezzel egyidejűleg a jugo-
szláv favállalatok vezetői lépéseket tettek egy
román-jugoszláv fakonferencia összehívása ér-
dekében is. Ezen a konferencián az érdekeltek
megbeszelnék azokat a módokat, amelyek
alapján biztosíthatják a magyar piacon saját
érdekeiket.

Az évvégi tőkehalmozások miatt

majdnem katasztrófális volt a decemberi ultimó

Brassó, december 31.

Évtizedek óta rendszerre vált, hogy a ban-
kok az évvégi mérlegben igyekeznek minél
nagyobb készpénzállományt feltüntetni. — A
bankok ezzel flottságukat akarják fitogtatni.
Hogy ez a divat mennyire idejét mulat és
mennyire üzletietlen, arra nem kell különö-
sebb példákat felsorolni. Minden üzletember
tudja, hogy az ilyen évvégi tőkehalmozások
mennyire károsak egy banknak, mint a gaz-
dasági élet szempontjából. A bankok jelentős
kamatot veszítenek azáltal, hogy sok milliót
halmoznak fel trezójaikban, a gazdasági pénz-
forgalom pedig valósággal megbénul december
második felében, mert a bankok csak a leg-
szükségesebb kihelyezéseket eszközlik és csak
azoknak az ügyfeleknek hitelgényeit elégi-
tik ki, akik szorosabb kapcsolatban állnak
velük.

Eltekintve attól, hogy a bankok jelentőségét

ma már nem aszerint bírálják el, hogy meny-
nyi készpénzt mutat ki valamelyik bank az
évvégi mérlegben, hanem aszerint, hogy az év
folyamán milyen mértékben állott a piac ren-
delkezésére és általában milyen üzleti politi-
kát folytatott. Az évvégi tőkeresztrünciónak
— a mai időkben — könnyen súlyos követ-
kezményei is lehetnek. Jellemző erre, hogy a
legválságosabb hónapokban sem volt olyan
nehéz ultimója a belföldi piacnak, mint a
mostani, decemberi ultimó. A legtöbb cég és
vállalat ultimói kötelezettségeinek teljesítését
kénytelen volt a bankok tőkeresztrünciója
miatt január elseje utáni időre halasztani,
mert nem tudott pénzhez jutni.

Legfőbb ideje volna már szakítani a ban-
koknak ezzel az évvégi pénzhalmozási tradi-
cióval, amely amugyis csak hiába való szép-
ségflasztrom, viszont igen súlyos árat kell érte
fizetni.

Egyenlőtlen irányzat a nemzetközi gabonapiacokon

Januárra a gabonaárak javulását várják

Brassó, december 31.

A nemzetközi gabonapiac helyzete a kará-
csouyi ünnepek után a javulás jegyében alakul.
A múlt hét folyamán

az amerikai gabonapiacokon

az irányzat valamivel barátságosabb volt. —
Némi üzleti élénkséget idézett elő a mineapolisi
készletek apadása és különösen az a hír, hogy
a Federal Farm Board a régi szállítók számára
80 centes intervenciót árát akar megállapíta-
ni.

A kanadai Pool-ok

szanalása kérdését több szakértő tanulmányoz-
za; a Pool felszámolására nem kerül a sor,
mert megvan a remény, hogy a kormány tá-
mogatásával a szanalás sikerülni fog.

A kukorica piac emelkedő irányzatot mutat
különösen azért, mert az Egyesült Államok
nyugati vidékén a hűvös időjárás miatt na-
gyobb a takarmányszükséglet. — Argentínából
még mindig nagyon változatos és egymásnak
ellentmondó hírek érkeznek, csaknem bizonyos
azonban, hogy a gabonarozsda jelentős károkat
nem okozott.

A buza világpiaci helyzetére jellemző, hogy
Winnipeg és Csikágó között igen nagy eltérés
mutatkozik. Winnipeg 8—16 centtel alacso-
nyabb, mint Csikágó, míg normális időkben az
előnyös szállítási helyzet folytán Csikágó 5—6
centtel szokott alacsonyabb lenni.

A német piacon a 80 százalékra való kötelező
kiörlés elrendelése nem hozott élénkítést.

Jugoszláviában és Magyarországon a buza
ára a kisebb kínálat folytán megszilárdult, az
árak azonban jelentősen emelkedtek.

Ausztria mezőgazdasági helyzetét kedvező-
nek ítélik.

Az olasz mezőgazdaság kénytelen alkalmaz-
kodni a világpiaci helyzethez. Az új politika
alapját a kenyér árának leszállításában kell
keresni, ha a munkabéreket csökkenteni akar-
ják. Az orosz búzának olaszországi nagy kíná-
lata valóban alkalmas volt az olasz kormány
újabb gazdasági terveinek a megvalósítására,
mert az orosz búzát igen alacsony árakon kínál-
ták.

Romániában a búzapiac nem alakult ki tel-
jesen és az egységesebb irány csak az újév
utánra várható. Egyelőre a kereskedőkészletek
kerültek a piacra kínálat formájában, míg a
gazdakészletek hiányzanak a piacról. A mal-
mok karácsony előtt óta ugyszólván alig vásá-
rolnak, ennek ellenére az árakban nincs jelen-
tősebb eltérés. A tengeri valamivel lanyhább,
a korpa ellenben szilárd, ugyszintén sörárpá-
ban és zabban is kereslet van, még pedig eksz-
portra.

1 mtr. elsőrangú Crepde schine	Lei 175
1 m. Angolminta férfi szövet	160
1 „ Női kabát kelme	160
1 „ Kamarn férfi szövet	180
1 „ Télikabát szövet	280
1 „ 1/2 Gyapju női szövet	70
1 „ Gyapju Poplein szövet	145
1 „ Női Divat bársony, mintás	78
1 „ Fenéritett vászon	22
1 „ Sárga vászon	18
1 „ Ingzefírek	19
1 „ Tenisz flanel	24

Rosenberg Dávid

Brassó.

Sz 1125

Szerkesztői üzenetek

W. M. Nem tudjuk, milyen kéziratról van szó, de ha versről vagy novelláról, akkor a legutóbbi időben beérkezettek közül egynek a közlését sem helyezhettük kiadásra, így az öné sem. A kéziratot sincs már módunkban visszaküldeni, de erre ugye csak kivételes esetekben vállalkozhatunk. Ha más írásról volna szó, tessék újra beküldeni.

Konzervatív. Ön gyakran ad fel nekünk olyan kérdéseket, melyekre a választ könnyen megtalálhatja bármely lexikonban. 1. Az Egyesült Államok Észak-amerikai 49 kisebb-nagyobb országának szövetsége egyetlen köztársaságban, melynek kormányzása az 1787-iki alkotmányon alapszik. 2. Reneszánsz (újítás) alatt a görög-római irodalom és művészet szellemében az eszményi ember kultuszának megújulását értjük, mely Olaszországban a XIV. század második felében új kultúrát teremtett.

B. K. Tekintettel arra a pénzintézetre, melyhez a részletek befizetendők, nincs komoly ok a bizalmatlanságra. Különben az első csalódás esetén visszaléphet anélkül, hogy a becsületén a legkisebb csorba is esnék. A mellékleteket levélben visszaküldtük.

Előfizető, Nagyban. A helyzet az, hogy a hivatalos ünnepeken szedhető pótdíjakat december 24-én is szedték és szedhették, mert ez a nap is ünnep volt. Ennek ellenére megértjük a közönség s főképp a kereskedővilág sérelmét, hogy a posta, mely autonóm kereskedelmi intézmény, a szigorúan hivatalos ünnepeken túl is ünnepeket és címen pótdíjakat szed. Nem volna helyesebb, ha mint üzlet az üzletekre kötelező ünnepeket tartaná csak meg?

Mittiweida. Megízeltük mindjárt az első alkalommal, hogy tudósításokra nem reflektálunk s a beküldött írást sem közölhetjük.

HENRY DUPUY MAZUEL

A SAKKJÁTÉKOS

REGÉNY Fordította KÜRTI PÁL

(26. folytatás)

— Igen, Vaucanson beszélt az ön gépeiről és az egyéniségéről is, mindkettőről nagy dicsőrért.

Kissé lehaltattam a fejemet és megkérdeztem:

— Honnan az ördögből ismerte Marmontelt?

— Szerelmes volt belém és futott utánam. Néha a tragédiáiból olvasott fel. Bizony gyakran elkésvé emeltem szájamhoz a legvezőt, hogy ásitó kedveimet elrejtsem, de ő azért nem haragudott. Azt mondta: „En ügyesebben titkoltam volna!” Néha a múlt század tragédiáiból olvasott fel részleteket. Ó, Racine hercegnői még ma is gyakran meglátogatnak álmodban. Gyöngédek s kétségbeesettek, előkelők s szenvedelmek, nagyok és szánandók! A szerelem tünderei ők!

Elragadtatással hallgattam.

— Maga is — mondtam — lázító és zsarnoki kis tündér. Most, hogy az ég behorult fölöttünk, most, hogy elmegy, ki tudja? talán örökre, mégsem veszítem el egészen. Megmarad az automata, amelyen lázasan dolgoztam — a magam számára. Szeretett képe ott élhet mellettem, mint az árnyék. Sohasem fogom elhagyni. Olyan lesz, mint egy test, amelyből elszállt az lélek, de amelyet a szerelem nagy csodája bebalzsamozott, hogy óvja a bomlástól és rothadástól. Mert ön, a lélek, el fog hagyni s mindketten az emlékezésben, a gyakran csúszó emlékezésben keressünk majd vigaszt. Ne sirjon. Hiszen olyan fiatal, én pedig... Ejnye, ejnye! Hiszen minden jó és minden szép, mert itt van, mert fogom a kezét, és a szívemhez szorítom, édes kicsi lelkem!

Ekközben a szán egy mellékuton visszakanyarodott a város felé.

Alig, hogy a külvárosba értünk, embertömeg állt el utunkat. Bámészkodók ácsorogtak egy heord körül, aki alkához emelt egy trombitát, amelyen sárga kendő lobogott az orosz sassal. A hideg ellenére felnyitkák az ablakok és ijedt polgárok jelentek meg a kapukban. Nagy csönd lett, mikor a katona beszélni kezdett. Hosszu pergámen-tekercsről olvastak a következőket:

„Mi, II. Katalin, minden oroszok cárnője, megparancsoljuk az összes alattvalóinknak, hogy nyomon kövessék ki és juttassák hatóságaink kezére Vorowszki Boleszláv grótot, a Rigában állomásozó orosz-lengyel ezred volt ezredesét, mert föntnevezett Vorowszki katonaszökevény, rebéllis és áruló. Öt ezer aranyrubel jutalmat kap, aki nyomára vezet. Kanicsuka általi halálát sújtja azt, aki segítséget nyújt neki megérdemelt büntetése elől való szökéséhez.”

Dermedten hallgattam. A préme alatt Wanda megfogta a kezemet s minden erejével szorította. Éreztem, hogy hajlékony teste közelebb simul hozzám. Rémléletemről visszanyertem nyugalmaimat. Megparancsoltam a kocsisnak, hogy elhagyott kis utcán gyorsan hajtson haza.

Amint megérkeztünk a kertlakba, felkísértem Wandát a szobájába és rásegítettem egy párnákkal megrakott pamlagra. Az új csapást nehezen bírta; meglepett a szemében tükröződő nagy aggodalom. Néhány pillanattal figyeltem és kétely támadt bennem. Szereti Boleszlávot?

Összeszorult a szívem. Mintha eltalálta volna gondolatomat; karcsu ujjai megragadták a kezemet és izzó arcához szorították. Egy hosszú percen át maradtunk így. Gyöngyöcske elszabadítottam magam, mert a sebesült iránt való kötelességem szökött s nem volt szabad másra gondolnom. Minden évszázad perce kisebbbirette megmentésének lehetőségét.

Attmenem a Boleszláv szobájához vezető előszobában,

B.L. POLITIKAI NAPILAP

A B.L. nyomdával kiadása és nyomása. — A szerkesztésért Kocsis Béla felel.

BRASOV—BRASSÓ BUCUREȘTI—BUKAREST

Kapu-utca 56—58. szám. L. Sărinđar No. 6.

Telefon: 82 és 1-77 Telefonszám: 363/64, 373/70

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300 félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra: negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba: negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

MEGBIZOTTAK. Kolozsvár: Str. Dubalarilor 7 (Neumann Ignác). — Dés: Osztián Kálmán Strada S. Barnuțiu 10. — Déva: Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza), Telefon 17. Hunyad- és Alsófehérvármegyék részére. — Nagyváradi: Str. Nic. Jiga 32. (Szabó Gyula). — Szatmár: Papp Géza-utca 15. (Kertész László). Szatmár- és Máramaros-megyék részére. — Nagyszeben: Str. Turnului 13. (Szigethy László). — Szilágysomlyó: Hesperin Ernő. — Marosvásárhely: Str. Baross G. 5. (Szabó Jenő). — Temesvár: Berényi Lajos, Gátisor 22/a. — Torda: Str. Reg. Ferdinand 25. (Denes József).

Megebizások felvételére és fizetések átvételére tenni hely. megbízottakon kívül a köv. központi megbízottak vannak teljogosítva: Bartha Géza, Dán Dániel, Gerő Sándor, Nádas Jenő.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap 750, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Negyszerű hirdetés esetén 25% engedély. Állást keresőknek 250% kedvezmény. — A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

KOTTAT, hangszert, lemezt, Bukarest új magyar zeneszaküzlete szállít legolcsóbban. Kérjen árjegyzéket. „Scala” Bukarest, Str. Regala 9. 20304

Főnyképész műterem családi okok miatt eladó, vagy bérbeadó. — Cim 11056 szám alatt a brassói kiadóban.

Butorok, hall berendezések, kárpitozott butorok, kubista szövetek. Rădulescu kárpitos műhely, Bukarest Boulevard. Carol 12. 11066

ELADÓ: Standard „Buick” autóbussz 20 személyes, „Fiat” teherautó 2 tonnás, tömör gumis, „Puch” személyautó, autóbussz karosszériák, 24-es „Wohanka” motor, lécvágókőfűrész, kompresszor, börglancológép, alabástromgyári gépek, fűtőberendező bakkok. Gh. Vlăssă Marosvásárhely. Telefon 367. 11034

Fővárosban eladó egy jó polgári vendéglő, szállodával, kerthelyiséggel, halászléval. Cim a brassói kiadóban 11076 szám alatt.

Butor, saját készítményű, melyen leszállított áron állandóan raktáron. Tartósság garántálva. — Biró Tamás, Obrassó, Malom-u. 34 sz. 11071

Jó meneteli fényképészeti műterem Brassóban, Kolostor-utcában eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt a Saxonia hirdetési iroda. 11064

amelynek ablakai az utcára nyíltak. Kinéztem, hogy nem látok-e semmi gyanusát. Egy utrakészen álló postakocsi, amely házammal szemközt állott, vonta magára figyelmemet. Lementem a földszintre s kikandikáltam a nagykapu legfeljebb-résén. Nagy volt az álmélkodásom, mikor a kocsi felismertem Szergejusz herceget, akit hatónánál szokatlan fényűzés: préme, párnák, virágok vette körül. Nyilván egy nőnek szöltak ez előkészületek. Meglepetésemből nyugtalanság lett, midőn a Sophie-t szolgáló litván asszonyt egy kiskapuból láttam kilépni s a herceggel összesugni.

Zajtalanul felzsaladtam a lépcsőn és csakhamar a sebesült azobájának küszöbén álltam. Az ajtó nyitva volt. Boleszláv békésen aludt. Kezével Sophie kezét fogta, aki az ágy fejénél ült elmerengő szemmel, térdén egy kitergetett levéllel. Leshegyemről az ágy felé láttam. Mőszálatlanul álltam s vártam, hogy szölkész lezö közhelyesemre.

A litván asszony visszalépett azon a kis ajtón, amely a melléklépcsőre nyílt. Nekem hátat fordított.

Lakás

KIADÓ azonnalra forgalmas helyen Brassó, Mihai Viteazul 8. alatti vendéglő berendezéssel és szatőcsüzlethelyiség engedélyekkel együtt, csatlakozó lakással. Gáll, Törkös. 11033

Kiadó 8 szobás modern lakás és üzlethelyiség Brassó, Cerna-utca 7. Érdeklődni lehet a ház mesternél. 1967

Brassó belvárosában napos, világos 4 szobás (2 szoba kiadható) lakás kiadó Brassó, Szentjános-utca 5. I em. 1999

Bukarestben 2 szoba vagy csak egy szoba bútorozva kiadó, fürdő, telefon, teljesen külön bejárat. Információ Mercuri-iroda, Sărinđar 12. 11077

Egész ház kiadó a Parcul Filipescuban (Bukarestben), elegáns, komplett bútorzattal, telefon, garázs, központi fűtés, modern kényelem, egyedül udvaron, azonnal beköltözhető. Információt Mercur, Sărinđar 12. 11079

2 szoba, konyha azonnal kiadó. Brassó, Kapu-utca 23, ezelőtt 29. 11068

Kiadó üzlethelyiség portállal és egy különbejáratú irodának is alkalmas nagy szoba. Brassó, Str. Murașilor (Árva-ház-utca) 7. 11061

Vegyes

Craicun János Brassó, Iskola-utca 10 szám alól elköltözött Aurel Vlaicu utca 109 sz. alá (Szt. Péter-ut sarkán). Elvállal minden építő munkát, rajzot, költségvetést, stb. olcsó áron. T. feleimnel boldog újévet kívánok. Tisztelettel Craicun János építési vállalkozó. 11074

Magyar cigánybanda bál, lakodalm, házi mulatságra kapható Bukarest, Str. Acvila 24. 23. tramvaj. Balay János.

Értesitem a t. hölgyközönséget, hogy női divatszalonomat Brassó, Kut-u. 4. szám földszint helyeztem át. Tisztelettel Gégő Annus. Jó házból való tanuló lányt felvesszek. 11062

Angol nyelvórákat jutányosan vállal okleveles képesítéssel dr. Kertész Jenőné Brassó, Szántó-penzió, Cenkalia 1. Telefon 591. Ugyanott egy zongora bérbeadó. 11072

Boldog újévet

kívánok igen tisztelt brassói és vidéki vendégeimnek, valamint barátaimnak.

GROSS SÁMUEL

11059

Brassó, Kapu-utca 2.

Tartós örömet és boldog új évet szerez ön magának, ha nálunk vásárol

Chic de Paris

női kalapszalonn és fűzőterem

Brassó, Kapu-u. 23 és Weisz Mihály-u. 5.

Székrekedést,

aranyeret, vesebajt, májbetegségeket, rheumát gyorsan és könnyen anélkül, hogy a szervezetnek ártson, természetes gyógymóddal gyógyít az

UNIVERSAL-TEA

Dohozonként 95 lej, gyógyszerárakban és drogériákban. Labor „Malarin” Bukarest, Piața G. Cantacuzino 3.

Keresztek

kaucióképes önálló vendéglős, elsőrendű brassói lokál részére. Írásbeli ajánlatok 1931 január 20-ig. „4013” szám alatt a Saxonia hirdetési irodába, Brassó, küldendők.

Halk hangon beszélt, a beteg miatt, tehát nem hallottam semmit.

Sophie távolbavesző nézéssel hallgatta. Néhány perc múlva jelt adott, hogy a szolgáló hagyja magára. Az asszony kiment. Teljes csönd lett ismét. Hirtelen ostrompatogás hangzott. Sophie megremegett, de nem mozdult. Második, majd harmadik patogás hallatszott, mintha összebeszélte jel lett volna. Aztán megint zavartalan volt a csönd. Egyszerre Sophie felállt, felhevülten s mindenre elszántan és távozni akart. Egyet lépett, aztán nem mozdult többé. Boleszláv keze visszatartotta. A beteg nem ébredt fel. Egyenesen lélegzésétől fel-alá emelkedett a takaró.

A lány makacs szelídséggel igyekezett fogságából megszabadulni. A fel-felhangzó ostrompatogás, úgy látszott, gyorsaságra és ügyességre intette. Már-már elérte célját, amikor egyszerre éles trombitaszó állt előtte meg. Magam is összerendeztem. Sojtattam, hogy az ukázról van szó. Azon a ponton voltam, hogy közhelyek, de ezer ok szölt a Boleszláv fölriástása ellen. Vártam hát.